साप्ताहिक
जनप्रतिरोध
प्रतिरोध प्रकाशन प्रा.लि
Jana Pratirodh Weekly
अग्रगामी परिवर्तनको लागि मिसन पत्रकारिता

के तपाईलाई थाहा छ ?
sfe]s}klxnf] ;ljwf ;DkGg Pj+e/kbf{]l;nfO{sf nfuL
हाम्रा सेवाहरु:-
- सुट स्पेलिस्ट नयाँ-नयाँ डिजाइनका सुट सिलाउन
- उच्चस्तरिय स्वदेशी एंव विदेशी सर्टिङ्ग तथा सुटिङ्गका कपडाहरु, साथमा भरपर्दो गुणस्तरिय विस्वासिलो सिलाई, परम्परागत दौरा सुरुवाल एवं शेरवानीहरु
- सबै स्कुल तथा कलेजका ड्रेस तथा अफिसियल युनिफर्मका लागी
- स्पेशल टाईहरु र पार्टी सुजहरु, उच्चगुणस्तरको ड्राईक्लिनको सुविधा
- स्कुल एवं कलेजका टाई, वेल्ट, व्याज, लोगो एवं विज्ञान सम्वन्धी प्रयोगशालाका सबै सामानहरु

सूटसेट मात्र रु.२१९०।- देखि शुरु
प्रत्येक सूटसेटको खरिदमा रु.९९०।-का सामान सितैमा

डिमाण्ड टेलरिङ हाउस
बनेपा, चारदोबाटो फोन -०११-६६०९२९ मोबाइल-९८५१०५५२२४

वर्ष ५ अंक ११ Friday 03, Dec. 2010 २०६७ मंसिर १७ गते शुक्रबार पृष्ठ :- ६ मूल्य रू. ५/-

एकीकृत माओवादीको समसामयिक प्रस्तावहरु

१. हाम्रो पार्टी महान् सहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै, वेपत्ता योद्धाहरुप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दै र सम्पूर्ण सहिदपरिवार, वेपत्ता योद्धापरिवार र घाइते योद्धाहरुलाई ससम्मान अभिवादन गर्दै महान् सहिद तथा वेपत्ता योद्धाहरुले देखाउनु भएको बाटोबाट कहिल्यै विचलित नहुने र देशलाई पूर्ण स्वाधिन बनाई नेपाली क्रान्ति सम्पन्न गर्ने सहिदहरुको सपनालाई हरहालतमा पूरा गरी छाड्न पुनः एकपटक दृढ संकल्प एवम् प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछ ।

२. महान् जनयुद्धको जग र संयोजनमा भएको ऐतिहासिक जनआन्दोलन २०६२।६३को लक्ष्य एवं निर्देशअनुसार संविधानसभाबाट नेपाली जनताको आमूल परिवर्तनको आकांक्षालाई संस्थागत गर्ने जनताको संघीय गणतन्त्रात्मक नयाँ संविधान निमार्ण र जनमुक्ति सेनाको वैज्ञानिक समायोजन सहित समग्र शान्तिप्रक्रियालाई सफल पार्नु आजको ऐतिहासिक कार्यभार हो । तर विदेशी हस्तक्षेप र देश भित्रका यथास्थितिवादी एवं राष्ट्रिय आत्मसमर्पणवादी शक्तिहरुका कारण लामो समयदेखि राजनैतिक गत्यावरोधको स्थिति विद्यमान छ । यथार्थमा देशीविदेशी प्रतिक्रियावादी शक्तिहरु धर्मनिरपेक्षता, संघीयता, गणतन्त्र जस्ता नेपाली जनताले प्राप्त गरेका उपलब्धीहरु र शान्ति तथा संविधान निर्माण प्रक्रियाका विरुद्ध सुनियोजित रुपमा प्रतिक्रान्तिकारी षड्यन्त्र अगाडि बढाइरहका छन् । यस स्थितिमा हाम्रो पार्टी एकीकृत नेकपा (माओवादी) देशलाई पुनः एक पटक मुठभेड र गृहयुद्धमा धकेल्न उद्द प्रतिक्रान्तिकारी शक्तिहरु एवम् षडयन्त्रका विरुद्ध एकजुट भई शान्ति एवं संविधान निर्माण प्रक्रियालाई देश र जनताको पक्षमा सफल पार्न सम्पूर्ण वामपन्थी, देशभक्त तथा सच्चा गणतन्त्रवादी शक्तिहरु एवं आमजनसमुदायलाई गम्भीर अपील गर्दछ ।

तयसका लागि विदेशी हस्तक्षेपलाई अस्विकार गर्दै नेपाली जनतामा निहित सार्वभौमसत्ता र नेपाली जनताको आत्मनिर्णयको अधिकारको प्रयोग गर्दै नेपालको समास्या हामी नेपालीहरुले समाधान गर्ने दृढता, जनआन्दोलनको लक्ष्यप्रति एक रुप समझदारीसहितको प्रतिवद्धता र सहमतीय प्रणालीलाई व्यवहारिक रुपमै आत्मसात गर्न हाम्रो पार्टी सम्बन्धित सबैसँग मुख्यतः प्रमुख राजनैतिक पार्टीहरुसँग अनुरोध गर्दछ ।

ऐतिहासिक दस्तावेज

३. हाम्रो पार्टी एकीकृत नेकपा (माओवादी)ले भारतीय शाषकवर्गको लामो समयदेखिको उत्पीडन, अतिक्रमण र हस्तक्षेप विरुद्ध नेपालको राष्ट्रिय सार्वभैमिकता, भौगोलिक अखण्डता र स्वाधीनताको पक्षमा देशभक्तिपूर्ण आन्दोलनको अगुवाई गर्दै आइरहेको तथ्य सुविद्धितै छ । यसैक्रमममा भारतीय सत्ताले नेपालको शान्ति, संविधान र सरकार निर्माणको प्रक्रियामा समेत नांगो हस्तक्षेत गरेपछि हाम्रो पार्टीले त्यसका विरुद्ध राष्ट्रिय स्वाधीनताको संघर्षलाई अझ तीब्र रुपमा अगाडि बढायो । यस पृष्ठभूमीमा भारत सरकारको तर्फबाट केही समय यता हाम्रो पार्टीलाई लस्कर ए तोइवा सँग जोड्दै भारतीय माओवादीहरुलाई सैनिक तालिम दिएको जस्ता शतप्रतिशत झुठा प्रचारको अभियान चलाइएको छ। यो दुष्प्रचार आफ्नो हस्तक्षेपलाई पराकाष्ठामा पुर्‍याउने आधार तयार पार्नका लागि भारतीय सरकारद्धारा गरिएको सुनियोजिन षडयन्त्र बाहेक अरु केही होइन भन्ने कुरा स्पष्ट छ। हाम्रो पार्टी यस प्रकारको दुश्प्रचार र षड्यन्त्रप्रति तीब्र आपत्ति प्रकट गर्दै घोर भर्त्सना गर्दछ। यस्तो कार्य बन्द गर्न भारत सरकारको गम्भीर ध्यानाकर्षण गराउन चाहान्छ । साथै हाम्रो पार्टी यस प्रकारको निराधार दुष्प्रचारको भ्रममा नपर्न मुख्यतः भारतीय जनता र सबै अन्तराष्ट्रिय समुदायलाई अपील गर्दछ। यस स्थितिमा हाम्रो पार्टी विषय वस्तुको संबेदशीलताप्रति ध्यान दिंदै सम्पूर्ण देशभक्ति शक्तिलाई राष्ट्रिय स्वाधीनताको पक्षमा एक जुट हुन विशष आह्वान गर्दछ ।

४. हाम्रो पार्टी भारतद्धारा लादिएका सन १९५० लगायतका असमान सन्धी सम्झौताहरु खारेज गर्न, सीमा अतिक्रमण बन्द गर्न, नेपाली भूमिमा रहेका भारतीय सेना फिर्ता गर्न र नेपालको अन्तरिक मामिलामा हस्तक्षेप बन्द गर्न जोडदार माग गर्दछ ।

-बाँकी ५ पेजमा

एकता र रुपान्तरणको सन्देश दिंदै
माओवादी विस्तारीत बैठक सम्पन्न

पालुङटार (गोरखा)/एक सातासम्म गोरखाको पालुङटारमा जारी एकीकृत नेकपा माओवादीको छैठौं विस्तारित बैठक शनिबार सकिएको छ । शान्ति प्रकृयालाई निष्कर्षमा पुर्‍याउन र समयमै जनमुखी संविधान जारी गर्न जनदबाब सिजर्ना गर्ने र अवरोध पुर्‍याइए जनविद्रोहमा जाने निर्णय गर्दै बैठक सकिएको हो ।

बैठकपछि पालुङटारमा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा एकीकृत नेकपा (माओवादी)का अध्यक्ष प्रचण्डले शान्ति र संविधानमा बाधा पुर्‍याउने जुनसुकै तत्व विरुद्ध आफ्नो पार्टी संघर्ष गर्न तयार रहेको भन्दै निर्धारित समयभित्र संविधान जारी गर्ने अवस्था नआए जनविद्रोहमा उत्रन आम नेपालीलाई आह्वान गरिने बताउनुभयो । 'हामीले ७ दिनसम्मको बृहत् छलफल, बहसपछि एकढिक्का एकताका साथ निणर्य लिएका छौं कि शान्ति र संविधानका लागि अन्तिमसम्म अधिकतम प्रयत्न गर्नेछौं । यदि शान्ति र संविधानका विरुद्धमा षड्यन्त्र भयो भने त्यहीनेरबाट आम नेपालीलाई आह्वान गर्दै जनविद्रोहमा जान बाध्य हुने छौं यसमा कसैलाई भ्रम नहोस् ।'

शान्ति प्रक्रिया र संविधान निर्माण अप्ठ्यारोमा परेको भन्दै अध्यक्ष प्रचण्डले संविधान निर्माणका लागि ६ महिनामात्र रहँदा पनि जनताको पक्षमा संविधान बन्ने हो कि होइन भन्ने अझै टुङ्गो नलागेको बताउनुभयो । 'संविधान निर्माण र शान्ति प्रक्रिया अप्ठ्यारोमा परेको छ, त्यसैले हामी शान्ति र संविधानको विषयलाई लिएर अन्तिम समयसम्म लड्छौं, विस्तारित बैठकमा सहभागी हामी ७ हजारमै शान्ति र संविधानका विषयमा कुनै विवाद छैन् ।' -उहाँले भन्नुभयो- 'तर, दलहरु नै शान्ति र संविधान लेख्न चाहिरहेका छैनन्, किनभने त्यहाँ माओवादी छाप लाग्छ भन्ने उनीहरुलाई ठूलो डर छ ।' पाटीर्ह रुसगँ वार्ता पनि गर्दै जाने र शान्ति प्रक्रियामा अवरोध कहाँबाट छ भनेर जनतालाई सचेत बनाउँदै सडक आन्दोलनलाई पनि सँगसँगै लगिने अध्यक्ष प्रचण्डले जानकारी दिनुभयो । उहाँले भन्नुभयो- 'सकारात्मक निकासका लागि प्रयास गर्दागर्दै जनताको इच्छा आकांक्षा अनुसारको शान्ति र संविधान भएन भने जनतालाई आन्दोलित पार्छौं ।' विस्तारित बैठकमा व्यापक छलफल बहसपछि पार्टी एकढिक्का एकताका साथ निस्किएको भन्दै अध्यक्ष प्रचण्डले शान्ति प्रक्रियामा आएपछिको सबैभन्दा ठूलो र सफल भेला भएको बताउनुभयो ।

क्रान्तिकारी पार्टी हुनुको नाताले खुल्ला र जनवादी तरिकाले छलफल

-बाँकी २ पेजमा

डाँडापारीमा औषधि अभाव

डाँडापारी/काभ्रेको दुर्गम तथा विगट क्षेत्र भनेर चिनिने डाँडापारीको दश गाउँ विकास समितिका उपस्वास्थ्य चौकीहरुमा औषधीको अभाव देखिन थालेको छ ।

यातायातको असुविधाका कारण यहाँ सदरमुकाम धुलिखेलबाट एक दिनको पैदल यात्रा गरि पुगिने ठाउँसम्म मानिसलाई बोकाएर औषधी ढुवानी गर्नुपर्ने अबस्था छ ।

सरकारी दररेट अनुसार प्रतिकोष दुई रुपैयाँ मात्र ढुवानी भाडा भएको तर सो दरमा भरियाले सामान बोक्न नमान्ने र कार्यालयले थप ढुवानी रकम बेहोर्न नसक्ने भएका कारण उक्त क्षेत्रमा औषधी अभाव हुन गएको हो । धुलिखेल सदरमुकामबाट पनौती, खोपासी, बल्थली, ख्याकूडाँडागाउँ, मदनबास, च्याल्टी, च्यासिङखर्क, कामीडाँडा, र महाँकालचौरको भञ्ज्याङसम्म मोटर बाटो र सो स्थानबाट भरियाले प्रतिकोष प्रति किलो १०० रुपैयाँ ढुवानी भाडा लिएर भारी बोक्ने गरेका छन ।

'औषधी ढुवानीको भाडादर निकै कम भएका कारण भरियाले स्वास्थ चौकीको औषधी ढुवानी गर्न मान्दैनन् ।'-एक कर्मचारीले बताए । वर्षायामको तीन महिना ठाउँ-ठाउँको खोलामा पुल नभएका कारण मानिस आवतजावत गर्न नसक्ने र हिउँदमा मङसिर, पुस , माघ र फागुन महिना भरि हिउँले बाटो ढाक्ने समस्या छ भने अर्कातिर भरियाले माग गर्ने गरेको रकम र सरकारी ढुवानीदर निकै कम भएकोले जिल्लाको दुर्गम तथा विकट क्षेत्र डाँडापारीका फलामेटार, डाँडागाउँ, साल्मेचाकल, साल्धारा, मिल्चे, गोकुले, घार्तीछाप, बन्खु, फोक्सीङटार र बुढाखानीका स्वास्थ चौकीहरुमा सरकारले दिँदै आएको निः शुल्क स्वास्थ सेवा प्रभावित बनेको छ । यस प्रति नत सरकारको ध्यान गएको छ नत राजनीतिक पार्टीका नेताहरुको । यहाँका जनता औषधि उपचारबाट समेत बञ्चित हुनुपरेको छ ।

खेताला राखेर व्यवसायमा प्र.अ.

ढुंखर्क/ढुंखर्क-४ कुनिखर्कमा रहेको ज्ञानज्योती प्रा.विका प्रधानाध्यापक उद्धव तिमल्सिना प्रअको जागिर खादै सवारी साधन किनेर व्यवसायमा लागि खेताला शिक्षिका रखेका छन । उनले गत बैशाख महिना देखि कुनेखर्ककी सम्झना तिमल्सिनालाई ?

निम्न पारिश्रमिक दिएर राखेकाले प्रअ तिमल्सिनाको यस्तो रहस्य खुल्न आएको हो । जोही कोहीले सहजै अनुमान गर्न सक्ने छ -डमाडोल र भद्रगोल । विद्यालय नै जिम्मा लगाएर व्यापारमा हिड्ने आँट पनि कहाँ बाट

-बाँकी ६ पेजमा

क्रियाशिल पत्रकारहरुको आन्दोलन जारी

बनेपा/नेपाल पत्रकार महासंघ काभ्रे शाखाले जिल्लामा क्रियाशील रहेका पत्रकारहरुलाई सदस्यता दिन आनाकानी गरेपछि शुरु गरेको आन्दोलन झन् उत्कर्षमा पुगेको छ । उनीहरुले आफुहरु जिल्लाको पत्रकारीता क्षेत्रमा सक्रिया रहँदा रहँदै पनि सदस्यता दिनबाट बञ्चित गरेको भन्दै आन्दोलनको घोषणा गर्दै महासंघलाई खवरदारी गरिरहेका छन् । पत्रकारहरुको हकहितको लागि स्थापना गरेको महासंघले आफुहरुलाई भेदभाव गरेको भन्दै थालेको आन्दोलनसदस्यता प्राप्त नभर्यञ्जेलसम्म नरोकिने चेतावनी दिएको छ । उनीहरुले आफुहरुको आन्दोलनलाई वेवास्त गरेमा महासंघले गरेको सबै प्रकारका कार्यक्रमहरु बहिस्कार गर्ने निर्णय गरेको क्रियाशिल पत्रकार संघर्ष समितिले जनाएको छ। सो समितिले बुझाएको ज्ञापनपत्र बुझ्दै महासंघका काभ्रे अध्यक्ष भोला थापाले पत्रकारहरुको मागलाई पुनरविचार गर्ने आश्वशन दिएको उनीहरुले जनाएको छ । आन्देलनरत

महासंघ सदस्यता प्रकरण

-बाँकी ५ पेजमा

सरकारी कर्मचारीहरु तिर्दैनन् विद्युत महशुल

-चुडामणी तिमल्सीना

च्याम्राङवेशी/विद्युत आपूर्ति भन्दा धेरै खपत भएपछि हाल उपभोक्ताहरुले लोडसेडिङको समस्या दिन दुगुना रात चौगुणा खेप्नु परेको छ। विश्वमा दोश्रो जलश्रोतको भण्डार भनेर चिनिने हाम्रो देश अहिले गरिवीको लिस्टमा पहिलो नम्बरमा रहन पुगेको छ । त्यसमा पनि हप्तै पिच्छे बढ्दै गरेको लोडसेडिङका कारण सञ्चालन भएका कारखानाहरु झण्डै-झण्डै ठप्प हुने स्थितिमा पुगेका छन् ।

यति हुँदाहुँदै पनि नेपाल विद्युत प्राधिकरणको तलव भत्ता खाएर बस्ने कर्मचारीहरु गाउँमा हुनेखानेहरुको जुठोपुरोमा रम्न थालेपछि विद्युत चुहावटको समस्या झनै जटिल हुन पुगेको हो । यसको उदाहरण बनेको छ च्याम्राङबेशी । त्यहाँका ५, ७ र २ नम्बर

-बाँकी ५ पेजमा

जिल्ला उर्जा विकासमा ताला

समुदायका उपभेक्ताहरुको समस्यालाई वेवास्त गर्दै विदेशी दाताहरुको हरियो डलर खाना पल्केको वातावरण तथा उर्जा विकास कार्यालय काभ्रेमा उपभोक्ताले लगाएको ताला बुधवार खेलेको छ । उर्जा विकास कार्यालयले युएनडिपीको एक लाख डलर तथा स्थानीय उपभोक्ता समुह एवं जिविस र गाविसको समेत सहयोगमा आयोजना निर्माण गरेको थियो । सो आयोजनाका लागि निर्माण कार्यमा सहयोगी दाताले उपलब्ध गराएको ७८ लाख रकम मध्ये जम्मा ३१ लाख ५० हजार मात्र खर्च भएको उपभोक्ता समितिले जनाएको छ ।

अँध्यारो ठाउँमा जीवन विताउन बाध्य रहेको काभ्रेको पोखरीचौंरी गाविसका स्थानीय वासिन्दाहरुलाई विजुली बत्ति बाल्नका लागि सहयोग पुर्‍याउने उद्धेश्यका साथ निर्माण गरेको चौरीखोला चौथो लघु जल विद्युत आयोजनाले सम्झौतानुसारको बत्ति उत्पादन गर्न नसकि केही बर्ष वित्न नपाउँदै बन्द भएपछि स्थानीय उपभोक्ताहरुले उर्जा विजकास कार्यालयमा ताला लगाई दिएका थिए । जिल्लाको अत्ति विकट मानिने पोखरीचौरीका जनताको संकलित रकम र सहयोग दाताहरुले उपलब्ध गराएको आर्थिक हिना मिना गरेर टालटुलमा बत्ति बालेपछि केही समय वित्न नपाउँदै बन्द हुन गएको थियो ।

स्थानीय उपभोक्ता समितिले ताला लगाएपछि जिल्लामा विकास समितिको कार्यालयमा जिल्ला संयन्त्रको बैठकले सम्म्बन्धित निकायमा कुरा राखेर समस्याको समाधान गर्न पहल गर्ने समहति भएपछि ताला खुलेको हो । काभ्रे जिल्लाको पोखरीचौरी गाविसको चौरी खोलामा विगत ०६०/६१ मा निर्माण कार्य शुरु गरि ०६४/०६५ मा सम्पन्न गरेको सो लघु जलविद्युत आयोजनाले ४५ किलोवाट विद्युत उत्पादन गर्ने भन्दै वातावरण तथा ग्रामीण उर्जा विकास शाखा कार्यालय काभ्रे, बैकल्पिक उर्जा प्रबर्द्धन केन्द्र खुमल्टार र राधा कन्स्ट्रक्शन एण्ड वर्कस् प्रा.लि ले संयुक्त रुपमा कार्य गर्ने सम्झौता गरेको थियो । स्थानीय जनताहरुसंग सम्झौतानुसारको कार्य गर्ने उद्धेश्यले ग्ल्मए अन्तर्गत एक लाख डलर,

-बाँकी ६ पेजमा

विद्यार्थीहरु मुढा बोक्दै टार्छन् पढाईखर्च

-राजकुमार गोले

कामीडाँडा/बाबु आमाको सहरा लिएर पढ्नु पर्नै उमेरमा च्यासिङखर्क गाविस वडा नं ४ , ५ , र ६ का अधिकंश स्कूलमा पढ्ने बालबालिकाहरु काठको मूढा बोकी आफ्नो पढाई खर्च जुटाउने काममा लागेका छन। बैशाखको चर्को घाम, कात्तिक, मङसिरको कठ्याङग्रीदो ठण्डीमा पनि काठको मूढा बोक्ने काममा व्यस्त देखिन्छन । यसरी आफ्नो भविष्या निर्माणका लागि पढाई लेखाईमा ध्यान दिनु पर्ने बालबालिकाहरु यसरी आफ्नो लागि चाहिने पढाई खर्च आफैले जुटाउनु पर्दा त्यस समुदायका लागि मात्रै नभई सिँगो भेगकै लागि चुनौती बनेको छ। बालबालीहरुको पढाई खर्च टार्न त्यस भेगका परिवारलाई धौ-धौ परेको देखिन्छ। आत्मा विकास माध्यमिक विद्यालय कक्षा-५ मा अध्ययनरत च्यासिङखर्क-५, गोलेटोलका १४ वर्षिय मिलन ब्लोन प्रया जसो बिहना स्कूल जानु भन्दा अगाडि १/२ घण्टा र बेलुका स्कूलबाट आएर काठको मूढा बोक्ने काम गर्छन । तर शनिबार भने एक दिन बोक्ने गरेको उनले जङगलबाट गाडी चल्ने रोड सम्म बोकेर पुर्‍याउदा ५० रुपैया देखि ५०० रुपैया सम्म कमाउने गरेको बताउँछन् । उनले काठको मूढा बोकी कमाएको पैसाले आफ्नो पढाई खर्च टार्ने गर्छन । गाउँमा उनले यसरी पासै कमाई पढाई खर्च टारेको देखेर हाल त्यस क्षेत्रका स्कूलमा पढ्ने बालबालीकाहरु कपेर निम्न माध्यमिक विद्यालयमा कक्षा ६ अध्ययनरत १४ वर्षिया रेणु वाईबा, कक्षा-४ मा अध्ययनरत ११ वर्षिय सोस्थान वाईबा , कक्षा-८ म अध्ययनरत सञ्जय गोले ,कक्षा-३ म अध्ययनरत १३ वर्षिय विजय ब्लोन ,कक्षा-७ म अध्ययनरत विशाल वाईबा र आत्मा विकास माध्यमिक विद्यालय कक्षा-७ म अध्ययनरत १५ वर्षिया उर्मिला ब्लोन एक हातमा बोरा अनि काँधमा नाम्लो बोग्दै जाडोमा साझँ बिहन लुग्लुग् काम्दै घरबाट अलि टाढा पर्ने जङगलमा रहेको काठको गोदाममा पुग्नु उनीहरुको दिनचर्या नै भएको छ। यसरी उनीहरुले बोकेको काठको मूढा प्रति क्यूबीक २० देखि ८० रुपैया दिने गरेको ठेकेदार प्रेम बहादुर ब्लोन (काइला) ले बताए , हाल त्यस क्षेत्रमा काठको काम गर्ने ठेकेदारहरु रेशम तामाङ , ज्ञान बहादुर ब्लोन , भीम बहादुर तामाङ, जितबहादुर तामाङ लगाएतका ठेकेदारहरुले काठको मूढा किनी बेच्ने काम गर्न सुरु गरेपछि गाउँले तथा स्कूले बालबालीकाहरुले काम गर्न थालेका हुन ।

खर्च त जुटाउनै पर्‍यो नी ! | **मुढा बोक्न जाँदै विद्यार्थीहरु र मुढा बोकेर आउँदै एक छात्रा ।** *फोटो-राजकुमार गोले*

बालबालीकाहरु मात्र होइन यसरी आफ्नो छोरा-छोरीको भविष्य निर्माण गर्न र जीविकोपार्जन गर्नका लागि च्यासिङखर्क-५, दोमनडाँडाकी राधिका बुढाथोकीले पनि विगत केहि

-बाँकी ६ पेजमा

प्रतिरोध प्रकाशन प्रालिद्वारा प्रकाशित
जनप्रतिरोध साप्ताहिकका लागि

;Dkfbs
s[i0f e08f/L -lzlz/_
sfo{sf/L ;Dkfbs
l8n axfb'/ yfk -UofDhf] (*$!*(^!^)
;x–;Dkfbs
kdf nfdf ';3if{ (&$!)))#&%
ljz]f ;Djfbbftfx?
c~hnL nfdf÷r8fd0fL ltdlN;gf÷/fhs'df/ uf]h]
sDKo6/
-8LaL_ k|t/fh 8$;6k
sfof{no M agk|f–^, sfe|]-)!!–^^)^%)_
Email: j.pratirodh@yahoo.com/gyamtso_thokar@yahoo.com
मुद्रक : सर्वश्री क्वालिटी प्रिन्टर्स, बनेपा

;Dkfbslo

पालुङटरबाट एकताको सन्देश

दुनियाँको ध्यान केन्द्रीत गर्दै गोरखाको पालङुटारमा एकसातासम्म सञ्चालित एकीकृत नेकपा (माओवादी)को छैठौं विस्तारिक बैठक एकढिक्का एकता र रुपान्तरणको सन्देश दिदै शनिबार सकिएको छ। देशभरका राज्यस्तरका झण्डै ६ हजार नेता कार्यकर्ताहरुको सहभागीतामा सम्पन्न बैठकमा पार्टीको आगामी कार्यदिशा, रणनीति, कार्यनीति र अबको आन्दोलनका विषयमा गम्भीर बहस गरिएको बताइएको छ। शान्ति प्रक्रिया लम्बिदै जाँदा बढ्दै गएको अन्यौलता र नाङ्गो वैदेशिक हस्तक्षेपका बीचबाट जनपक्षीय संविधान निर्माण, शान्ति र राष्ट्रिय स्वाधीनता जोगाउन जस्तोसुकै बलिदानी गर्न तयार रहने पार्टीले बैठकमा प्रतिबद्धता जनाएको छ।

आगामी कार्यदिशाका बारेमा पार्टीभित्र भएको बहसलाई तन्काएर पार्टीलाई फुटाउने, तहसनहस पार्ने र जनतालाई निरास बनाउने विभिन्न देशीविदेशी कुतत्वहरुले संगठित र योजनाबद्ध कदम चालेपनि अन्ततः पालुङटार बैठकले उनीहरुको षड्यन्त्र चक्नाचुर पारिदिएको छ। बाहिर नै सार्वजनिक हुने गरी रणनीति, कार्यनीति र आगामी कार्यदिशाका विषयमा आएका शीर्ष नेताका तीनवटा अलग/अलग दस्तावेजमा कार्यकर्ताहरु गम्भीर चिन्तन मनन्, वादविवाद र बहस गरेर निष्कर्षमा पुगेका छन्। उनीहरु देशको वर्तमान जटील अवस्थाबाट अग्रगामी फड्को मार्न शान्ति, जनमुखी संविधान र राष्ट्रियताका लागि अघि बढ्ने र बाटोमा कोही अवरोध गर्न आउँछ भने त्यहीबाट आम जनतालाई साथमा लिएर राष्ट्रिय मुक्ति आन्दोलन र ऐतिहासिक जनविद्रोहमा उत्रिने घोषणा समेत गरेका छन्। निश्चय नै देशभित्रका विविध विकसित घटनाक्रमले नेपाल वैदेशिक हस्तक्षेपको विशेष गरी भारतको क्रिडास्थल नै बनेको छ।

माधव नेपालको सरकार निर्माण प्रक्रियादेखि नाङ्गो रुपमा हरेक क्षेत्रमा हस्तक्षेपमा उत्रिएको भारतीय विस्तारवाद नेपालको प्रधानमन्त्री निर्वाचन हुँदै पछिल्लोपटक कामचलाऊ सरकारले अध्यादेशमार्फत् पूर्ण बजेट घोषणा गरेको घटनासम्म आउँदा दुनियाँका अगाडि प्रष्टै भएको छ। सीमा क्षेत्रमा अतिक्रमण, नेपालीमाथिको ज्यादती लगायत भौतिक हस्तक्षेपको कुरा परै छ, तीन दलका शीर्ष नेताहरुबीच भएको सहमति कामचलाऊ सरकारमार्फत् सदनमा उलङ्घन गर्न लगाउनु, राजदुत नै पार्टी विशेषका विरुद्धमा लाग्नु, संविधानसभामा बहुमत नै नपुगेपनि एक्ला उम्मेदवारलाई नै प्रधानमन्त्रीको निर्वाचनमा दौडाइरहनु, दलहरुलाई एकजुट हुन दिनु त कहाँ हो कहाँ एउटै पार्टीलाई पनि फुटाउन अनेक हत्कण्डा अपनाउनु र पछिल्लो कडीका रुपमा कामचलाऊ सरकारले पूर्ण बजटे पेश गर्नु यी सबै भारतीय ग्राइन डिजाइनबाट भएका पछिल्ला गतिविधिहरु हुन्। यहाँको कामचलाऊ सरकार त त्यसको कार्यान्वयन गर्ने कठपुतली मात्र हो। के एउटा छिमेकी देशले अर्को स्वतन्त्र देशमाथि यस्ता कुकार्य गर्न सुहाउने कुरा हो ? यसरी भारतले बढाएको तीव्र हस्तक्षेपका विरुद्धमा देशभित्रका सबै राष्ट्रवादी, देशभक्त र क्रान्तिकारी शक्ति एकजुट हुनैपर्छ र राष्ट्रिय स्वाधीनताको सशक्त आन्दोलन छेड्नैपर्छ।

भर्खर सम्पन्न पालुङटार बैठकले राष्ट्रिय स्वाधीनताका लागि एकढिक्का एकताको आह्वान गरेको छ, यो स्वागतयोग्य कुरा हो। अर्को कुरा, दश वर्षे युगान्तकारी जनयुद्धमा हजारौं योद्धाहरुको बलिदान, लाखौंको अपूर्व त्याग र समर्पणका बीचबाट हुर्किएको माओवादी पार्टीलाई यति सजिलै फुटाउन र सिध्याउन खोज्नु देशीविदेशी प्रतिगामी तत्वहरुको षड्यन्त्र मुर्खता मात्रै नभएर दुश्साहस नै हो। त्यो अहिले उनीहरुकै लागि 'गोडा मुति न्यानो' भएको छ। पालुङटारबाट पार्टी कि विभाजन हुन्छ कि आफैभित्र गुट उपगटु सिर्जना गर्दै अन्ततः पतनको बाटोमा जान्छ र सिद्धिन्छ भन्ने अनुमान गरिरहेका देशीविदेशी कुतत्वहरु एकपटक फेरि जिल्लाराम भएका छन्। छलफलमा खुल्ला जनवाद र कार्यान्वयनमा दृढ एकताका साथ अघि बढ्ने माओवादी शैलीलाई कम आँक्नु, कांग्रेस एमालेजस्तै व्यक्तिपिच्छे नै गुट सिर्जना गर्ने पार्टी ठान्नु उनीहरुकै महाभूल थियो। माआवे ादी त्यस्तो पार्टी होइन जो सानो मतभेद र वैचारिक बहस हुँदैमा टुक्रा-टुक्रा हुन्छ, आफ्नो गुट च्यापेर पार्टीको सिद्धान्त र नीतिलाई संकुचित बनाउँछ। अहिलेको माओवादीभित्रको बहस पद, प्रतिष्ठा र जुंगाको लडाई नभएर अबको क्रान्ति कसरी गर्ने ? भन्ने विषयमा केन्द्रीत थियो। त्यसैले पनि पार्टी फुट्ने त प्रश्न नै थिएन। यी र यस्तै तमाम खालका प्रश्न र चुनौतिका बीचबाट एकीकृत माओवादी शान्ति र जनमुखी संविधानका लागि कुनै पनि हालतमा सम्झौता नगरी अगाडि बढ्नुपर्दछ। युगान्तकारी जनयुद्ध, ऐतिहासिक जनआन्दोलनको म्याण्डेट र जनचाहनामाथि यदि कतै कुठाराघात हुने स्थिति उत्पन्न भयो र वैदेशिक हस्तक्षेपको स्थिति सिर्जना भयो भने सबैखाले देशीविदेशी दलाल तथा हस्तक्षेपकारी शक्तिका विरुद्ध आम नेपाली श्रमजीवी जनतासहितको संगठित आन्दोलनको विकल्प छनै।

आम जनताको साथमा दबाब सृष्टि गर्दै अघि बढ्दा कोही दलालहरुले दमन गर्ने दुश्प्रयास गरे भने त्यही जनदबाब भीषण जनविद्रोहमा परिणत हुनेछ र त्यसको आँधिले देशभित्रका विदेशीका दलाल एवम् विदेशी हस्तक्षेपकारी शत्रुहरुलाई सधैंका लागि पत्तासाफ गर्नेछ। देशका सबैभन्दा क्रान्तिकारी, राष्ट्रवादी पार्टी हुनुको नाताले त्यो ऐतिहासिक आन्दोलनको नेतृत्व एकीकृत (माओवादी)ले गर्नुपर्दछ। यसको कार्यान्वयनले नै पालङुटार बैठकको ऐतिहासिकता र महानतालाई पुष्टि गर्नेछ।

kf7s juf{ xflb{s cg'/f]w

पत्रिका प्रति तपाईंको प्रतिक्रिया, लेख–रचनाहरु, समाचारहरु तपाईंले पठाउन सक्नुहुने छ । हामी तपाईंलाई उचित स्थान दिने छौं । आफ्नो रचना पठाउँदा शुद्ध र स्पष्ट भाषामा लेखेर पठाउनु होला ।

हाम्रो ठेगाना

hgk|t/f]w साप्ताहिक बनेपा–६, काभ्रे मो.नं.: ९८४१८९६१६०,
Email: j.pratirodh@yahoo.com/gyamtso_thokar@yahoo.com

१८ औं राष्ट्रिय सम्मेलनका एजेण्डाहरु

आजको विचार

-युवराज चौंलागाईं

२०६७ असोज १० र ११ मा बसेको अनेरास्ववियू(क्रान्तिकारी) को १७ औं केन्द्रीय समितिको १० औं पूर्ण बैठकले संगठनको १८ औं राष्ट्रिय सम्मेलन यही मंसिर २४ देखि २८ सम्म काठमाण्डौंमा गर्ने निर्णय गरेको छ। २०६३ असोजमा काठमाण्डौंमा सम्पन्न सत्रौं राष्ट्रिय सम्मेलनयताका ४ वर्षका संघर्ष, संगठन संस्कृति आदि विविध पक्षहरुको समीक्षात्मक मोर्चा मात्र होइन, यो राष्ट्रिय सम्मेलन आगामी कामका लागि निर्देशनात्मक महोत्सव हुने कुरा पक्का छ। मुलुकको सर्वाधिक ठूलो र शक्तिशाली विद्यार्थी संगठन, सबभन्दा जुझारु र क्रान्तिकारी इतिहास र छवि बोकेको संगठनका रुपमा अनेरास्ववियू (क्रान्तिकारी) को यो सम्मेलनले देशका सबै सचेत तप्काको ध्यानाकर्षण गर्नेछ। साथै ष्कउ ९ष्लतभचलबतष्यलबा भिबनबा या उचयतबतबतष्यल कतग(मभलत, बकबबकष्बल कतगमभलत बक(कयअष्बतष्यल० जस्ता सामांज्यवादविरोधी क्रान्तिकारी विद्यार्थी मोर्चाहरुको वरिष्ठ सदस्य तथा विश्वका कयौं मुलुकका विद्यार्थी संगठनको भाइचारा घटकका रुपमा रहेको हाम्रो संगठनको राष्ट्रिय सम्मेलन अन्तर्राष्ट्रिय महत्वको समेत हुनेछ। अनेरास्ववियू (क्रान्तिकारी) को १८ आैं राष्टिय् सम्मले न कवे ल एउटा संगठनको औपचारिक कार्यक्रम भन्दा माथि उठेर आम नेपाली विद्यार्थीहरुको एकमुष्ठ महोत्सव हुनेछ। किनभने २०६३ यताका चार वर्षमा एकता प्रक्रियामा सामेल झण्डै दर्जन समूहहरुको एकताको सम्मेलनका रुपमा यो सम्पन्न हुनेछ। अन्ततः नेपाली राजनैतिक क्रान्तिको एक महत्वपूर्ण क्षेत्रको रुपमा यो सम्मेलन अगाडि बढ्नेछ।

नेपालको विद्यार्थी आन्दोलन र संगठनको इतिहास मुद्दामा आधारित विकास वा विघटनको इतिहास हो। जुन समयमा पूर्ण बलिदानी भावका साथ जुन आन्दोलन वा संगठनले परिवर्तनका मुद्दाहरु उठाउँछ त्यो संगठन वा आन्दोलनको उत्थान हुने तर त्यस्ता मुद्दाहरु छोड्नेबित्तिकै केही समयको अन्तरपछि पुनः त्यस्तै अर्को धार सृष्टि हुने इतिहाँस पाइन्छ।

आज अनेरास्ववियू (क्रान्तिकारी) जहाँ छ बलिदानीपूर्ण संघर्ष र त्यसबाट स्थापित जनमुखी कार्यक्रमहरुकै कारणले छ। र, अन्य विद्यार्थी संगठनहरुको स्खलन तिनीहरुको वैचारिक स्खलनसँगै भएको छ। यो इतिहाससिद्ध तथ्यलाई अनेरास्ववियू (क्रान्तिकारी)ले गहिरो गरि बुझेको र आत्मसाथ गरेको छ। अनेरास्ववियू (क्रान्तिकारी) को १८ औं राष्ट्रिय सम्मेलनले मूलतः तीनवटा विषयहरुमा केन्द्रित भएर बहसमा जुट्नेछ र निष्कर्ष निकाल्नेछ। पहिलो, जनताको गणतन्त्र। दोस्रो, राष्ट्रिय स्वाधीनता र तेस्रो, जनशिक्षा।

जनताको गणतन्त्र :

०६३ असोजमा सम्पन्न संगठनको १७ औं राष्ट्रिय सम्मेलनको मुलतः दुईवटा राजनीतिक लक्ष्य थिए। पहिलो, राजतन्त्रको अन्त्य र दोस्रो, निःशर्त संविधानसभाको चुनाव। यी दुवै लक्ष्यहरु यतिबेला हाँसिल भइसकेका छन्। संविधानसभाको निर्वाचनदेखि यहाँसम्म आइपुग्दा मुलुकले एउटा ठूलो राजनैतिक संक्रमणको भयङ्कर यात्रा तय गरिसकेको छ। अब हामी राजनैतिक संक्रमणको समाप्तिको चरणमा छौं। आजको राजनैतिक जटिलताले लिन सक्ने तीनवटा सम्भावित निकासहरु छन्।

पहिलो, क्रान्तिको जीत। दोस्रो प्रतिक्रियावादी शक्तिको हातमा देशको नेतृत्व र क्रान्तिकारीहरुमाथि दमन। तेस्रो, बाध्यात्मक सहमतिको दस्तावेजका रुपमा नयाँ संविधानको घोषणा। उपरोक्त सम्भावित निकासहरुमध्ये पहिलो सम्भावना नै प्रबल रहेको छ। इतिहासमा सबभन्दा कमजोर, नेतृत्वविहीन, जनसमर्थन विहीन, छिन्नभिन्न र संकटग्रस्त हालतमा रहेका प्रतिक्रियावादी वर्गलाई तत्काल विजय हाँसिल गर्न कुनै मनोबल वा अनुकूल परिवेश छैन। अर्कोतिर क्रान्तिका हितको नाममा प्रतिक्रियावादी वर्गसँग थप सहमति गरेर केही समय संक्रमणकाल लम्बिने कुनै वस्तुगत वा आत्मगत आधारहरु पनि देखिदैन। प्रतिक्रियावादी वर्ग स्वयम् नै क्रान्तिकारीहरुसँग भएका पुराना सहमतिका फाइलहरु बोकेर ती प्रति

पछुतो मान्दै हिडेको अवस्था र क्रान्तिकारी पंक्ति पनि सम्झौताको गोलचक्करबाट निस्केर तिखो संघर्षको मोर्चामा लाग्नुपर्ने निष्कर्षमा रहेको अवस्थामा सहमति र निकासको सम्भावना देखिदैन। तसर्थ क्रान्तिकारी शक्तिले पूर्ण सत्ता प्राप्तिका लागि निर्णयात्मक पहलकदमी लिन ढिला गर्नु हुँदैन। नेपाली मौलिकताको गणतन्त्र वा जनताको संघीय गणतन्त्र नै नेपाली क्रान्तिकारीहरुको तत्कालिन कार्यनीतिक लक्ष्य हो। जनताको संघीय गणतन्त्र छोटकरीमा जनताको गणतन्त्र सामन्तवाद, साम्राज्यवाद विरोधी राजनैतिक सत्ता हो।

सामन्तवाद विरुद्ध राष्ट्रिय पूँजीको विकास गरेर र साम्राज्यवाद र हाम्रो सन्दर्भमा भारतीय विस्तारवाद विरुद्धमा राष्ट्रिय स्वाधीनता र स्वतन्त्रताको सम्बर्द्धन गरेर मात्र नेपालको चौतर्फी हितलाई सुनिश्चित गर्न सकिन्छ। अनेरास्ववियू (क्रान्तिकारी) को १८ औं राष्ट्रिय सम्मेलन जनताको गणतन्त्रलाई तात्कालिन राजनीतिक लक्ष्य बनाएको छ। अब हाम्रो १९ औं राष्ट्रिय सम्मेलन जनताको गणतन्त्रात्मक नेपालमा हुनेछ।

राष्ट्रिय स्वाधीनता :

नेपालको सन्दर्भमा राष्ट्रिय स्वाधीनताको सिधा अर्थ भारतीय विस्तारवादको अर्ध-औपनिवेश नियन्त्रणबाट स्वतन्त्रता भन्ने हो। इष्ट इण्डिया कम्पनीसँग झण्डै २ सय वर्ष अगाडि भएको सुगौली सन्धियता नेपाल वस्तुतः भारतीय विस्तारवादको राजनैतिक आर्थिक चङ्गुलमा छ। एकीकृत नेकपा (माओवादी) बाहेकका प्रायः सबैजसो मुख्य पार्टीहरु भारतीय विस्तारवादका दलालहरु मात्र छन्।

नेपालको सुरक्षा निकाय, कर्मचारीतन्त्र लगायतका कुनै पनि नीति निर्माता वा संवेदनशील निकायहरु विस्तारवादबाट गोप्य छैनन्। भारतले माओवादीलाई नचाहेकै कारण अहिलेसम्म देशले नयाँ प्रधानमन्त्री पाउन सकिरहेको छैन। भारतकै कारण नेपालको बजेट घाटा व्यापार घाटा निरन्तर बढ्दो अवस्थामा छ। भारतकै कारण नेपालमा राम्रा सडकहरु बन्न पाउँदैनन्। राम्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धको विस्तार हुन पाउदैन। भारतीय हस्तक्षेप सिमा नाघेर आइरहेको अवस्था छ। ऐतिहासिक दृष्टिकोणले सिद्ध भएको तथ्य यही हो कि भारतीय विस्तारवादका विरुद्ध राष्ट्रिय स्वतन्त्रता प्राप्त गर्नु भनेको तिनका नेपाली दलालसँगको संघर्ष र विजयबाट अगाडि आएका शक्तिहरुको एक स्थिर सरकार क्रियाशील रहनु पनि हो। नेपालको माओवादी शक्ति र अन्य शक्तिहरु बीचको संघर्षलाई अहिले यही दृष्टिकोणबाट हेर्नु उपयुक्त हुन्छ। र, यस्तोखाले सङ्घर्षमा भारत जुन रुपमा हस्तक्षेप गर्न आउँछ, त्यही रुपमा त्यसको प्रतिरोध गर्नुपर्दछ। अनेरास्ववियू (क्रान्तिकारी)को १८ औं राष्ट्रिय सम्मेलनले भारत निर्देशित पञ्‍ातन्त्र र भारत नियन्त्रित राष्ट्रियतालाई खारेज गर्दै नयाँ मूल्यको प्रजातन्त्र र नयाँ अर्थको राष्ट्रियता खोज्नेछ।

जनशिक्षा :

हाललाई जनशिक्षाको सवाल शिक्षा क्षेत्रको पुःनसंरचनाको सवाल हो। जनताको शिक्षा, रोजगारी र वैभवशाली जीवनको अधिकार केन्द्रमा राखेर शिक्षा क्षेत्रमा आमुल परिवर्तन गरिनु पर्दछ भन्ने सारतत्वमा शिक्षाको पुःनसंरचनालाई बुझ्नुपर्दछ। यद्यपी, हाम्रो शिक्षा प्रणालीमा नकारात्मक पक्षहरुको डङ्गुर नै लागेको छ। तर, हामी शिक्षा क्षेत्रमा आधारभुत कुराहरुबाटै सुधार गर्न चाहन्छौं।

अनेरास्ववियू(क्रान्तिकारी) ले आगामी १८ औं राष्ट्रिय सम्मेलनमा शिक्षा सम्बन्धी मुलतः यी पाँच कुरालाई पुनः ध्यान केन्द्रीत गर्ने छ।

क) शिक्षा अधिकारका रुपमा:

युरोपको फिनल्याण्ड मात्र होइन दक्षिण एसियाको श्रीलङ्कामा समेत समग्र शिक्षा प्राप्ति निःशुल्क छ। हाम्रो देशमा भने शिक्षासम्बन्धी संवैधानिक प्रावधानलाई धज्जी उडाइन्छ नेपालमा प्राथमिक शिक्षा पूर्ण निःशुल्क छैन, जब कि संविधानले नै विद्यालयमा शिक्षा मौलिक हकको रुपमा व्यवस्था गरेको छ। ६५ प्रतिशतभन्दा बढी जनता गरिब रहेको, ३७ प्रतिशत कूल पुरुष र ४५ प्रतिशत कूल महिला निरक्षर रहेको, विकट भौगोलिक अवस्था रहेको हाम्रोजस्तो मुलुकमा शिक्षालाई नागरिकको अधिकार र राज्यको दायित्वको रुपमा स्थापित नगरिकन शिक्षामा विकास हुन सक्दैन।

ख) शिक्षा क्षेत्रमा निजीकरणको अन्त्य :

शिक्षा क्षेत्रमा निजीकरणको बारेमा प्रशस्त चर्चा परिचर्चा भएको छ। अनेरास्ववियू(क्रान्तिकारी)को पहिचान शिक्षामा निजीकरणको विरोधका रुपमा स्थापित भइसकेको छ। हाम्रो स्पष्ट मत छ कि विद्यालय शिक्षा जनताको अधिकारको क्षेत्र हो, त्यो तहमा कुनैपनि प्रकारको निजीकरण/व्यापारीकरण गलत हुन्छ। उच्च शिक्षामा भने एउटा निश्चित चरणपछि निजी क्षेत्रलाई सहभागी गराउन सकिन्छ। तर, यससम्बन्धी हाम्रो मान्यता यही हो कि उच्च शिक्षा राज्यको नेतृत्वमा नै रहनुपर्छ।

ग)बहु/प्राविधिक शिक्षा :

आजको शिक्षा बेरोजगार उत्पादनको लाइसेन्स मात्र बनेको छ, शिक्षाले उत्पादक शक्तिको विकासमा अवरोध पुऱ्याएको छ। जुन शिक्षाको सामान्य परिभाषाको समेत विरुद्धमा छ। गैर प्राविधिक र सीपविहीन जनशक्ति उत्पादन गरेको कारणले यस्तो अवस्था आएको हो। यसलाई तत्काल सच्याउन जरुरी छ। प्राविधिक र सीपमुलक जनशक्ति उत्पादन नगरी उक्त जनशक्तिलाइ काममा लगाउन सक्ने औद्योगिक अर्थतन्त्रको विकास नगरी देशको विकास र जनताको हित असम्भव छ तसर्थ समग्र शिक्षाको प्रवृत्ति प्राविधिक र सीपमुलक बनाउनुपर्छ।

घ) मातृभाषामा शिक्षा :

हाम्रो देशको शिक्षाको इतिहास भाषा शिक्षाको इतिहास पनि हो। शुद्धमा स्थानीय भाषाहरुमा रहेको औपचारिक शिक्षालाई राज्यले संस्कृत भाषामा केन्द्रीत गऱ्यो। पछि त्यो नेपाली भाषामा फेरियो। र, अब नेपाली भाषालाई अंग्रेजी भाषाले खाँदैछ। यस्तो भाषिक संघर्षमा स्थानीय भाषाहरु अलप भइरहेका छन्। स्थानीय भाषासँग केवल तिनका लवज र लिपीहरु मात्र होइन, तिनका सभ्यता, संस्कृति र मौलिकताहरु पनि लुप्त हुने प्रक्रियामा छन्। तिनीहरुको संरक्षण गर्ने शिक्षा हाम्रो आवश्यकता हो। राज्यले मातृभाषामा उच्च शिक्षाको बन्दोबस्त गर्नुपर्छ।

ङ) निर्देशित शिक्षा प्रणालीको अन्त्य :

हाम्रो देशको शिक्षा प्रणाली मुलुकको आवश्यकताको आधारमा छैन। यो विदेशीहरुको इशारा र दबाबमा ल्याइएको र कार्यान्वयन गरिएको अवस्थामा छ। यसको अन्त्य गर्नु शैक्षिक पुनर्संरचना र जनशिक्षाको आवश्यकता हो। राणाकालमा लडे भिडेकाले निर्देशित शिक्षा अहिले विश्व बैङ्क लगायतका दातृ निकायहरुबाट निर्देशित छ। विद्यालय समुदायमा हस्तान्तरणको कार्यक्रम विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम त्रिविविका आङ्गिक क्याम्पस आदि शैक्षिक कार्यक्रमहरु शिक्षामा वैदेशिक हस्तक्षेपका सबभन्दा पहिला र हानीकारक उदाहरण हुन्।

आजको शिक्षालाई विश्व बैङ्कका नाजायज शर्तबन्दी र लगानीको घेराबाट माथि उठाएर मात्र शिक्षामा जनमुखी सुधार सम्भव छ। अन्त्यमा, राजनैतिक, शैक्षिक दुवै क्षेत्रमा आमूल परिवर्तनबिना आम विद्यार्थीहरुको सुन्दर भविश्य सुनिश्चित गर्न सम्भव छैन। त्यसका लागि 'संगठित प्रयत्न, एक माग' उपयुक्त र सम्भव बाटो हो। संगठन र संघर्ष मात्र हाम्रा विजयमा साधन हुन्। राष्ट्रिय सम्मेलनलाई संगठन र संघर्ष दुवै दृष्टिले उच्च सफलतामा पुऱ्याऔं।

(लेखक: अनेरास्ववियू (क्रान्तिकारी)का केन्द्रीय उपाध्यक्ष हुनुहुन्छ ।)

एकता...

गरेको भन्दै उहाँले पार्टीले एकता, संघर्ष र रुपान्तरणको विधिलाई लागू गर्दै अघि बढेको स्पष्ट पार्नुभयो। उहाँले भन्नुभयो- 'प्रतिक्रियावादीहरुले यो पार्टी तीन टुक्रा होस्, सकियोस् भन्ने कामना गरिरहेका थिए भने आम जनता र क्रान्तिकारी समुदायले एकढिक्का भएर आओस् भन्ने चाहेका थिए, यतिखेर ती प्रतिक्रियावादीहरुको चाहना चक्नाचुर भएको छ। हामीले ७ दिनसम्म पूरै खुलेर छलफल, बहस गऱ्यौं र अहिले झन् एकताबद्ध भएर बठै कबाट निस्किएका छौं।' विस्तारित बैठकबाट पार्टीको एउटै दस्तावेज आएको भन्दै अध्यक्ष प्रचण्डले त्यसको मूर्तिकरण गर्ने जिम्मा केन्द्रीय समितिलाई दिइएको जानकारी दिनुभयो। उहाँले भन्नुभयो- 'मैले एकीकृत दस्तावेज प्रस्तुत गरें। दुवै नेताहरुले टिप्पणी गर्नुभयो, अब तीनवटा दस्तावेज छैनन्, हामी एकढिक्का भएका छौं र दस्तावेजको मूर्तिकरण गर्ने जिम्मा केन्द्रीय समितिलाई दिएका छौं।' माओवादीले उत्पीडित उपेक्षित वर्ग, जाति, लिङ्ग, क्षेत्र र समुदायका हक अधिकारका पक्षमा वकालत गर्दै जनमुखी संविधान बनाउँछ भन्ने डरले प्रतिक्रियावादी तत्वले संविधानसभा विघटन गर्ने र माओवादीलाइ साइज ल्याउने दुस्प्रयास गरिरहेको अध्यक्ष प्रचण्डको भनाई थियो। 'हामीलाई एउटा साइजमा ल्याएपछि हालीमुहाली नै गर्न पाइन्थ्यो भनेर यहाँ निकै षड्यन्त्र भइरहेका छन्'-उहाँले भन्नुभयो- 'संविधानसभा विघटन गर्ने, गणतन्त्रको संस्थागत विकास गर्न नदिने खेल भइरहेका छन्, यी षड्यन्त्रका विरुद्धमा सम्पूर्ण नेपाली जनता सडकमा आउनुपर्ने अवस्था आउँदैछ।' पार्टीभित्रको बहसले अहिलेको गतिरोधको अन्त्यका लागि पनि महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको भन्दै अध्यक्ष प्रचण्डले आफू नै उच्चस्तरीय कार्यदलको अध्यक्ष भएकोले पनि गम्भीर भएर सकारात्मक पहल गरिरहेको स्पष्ट पार्नुभयो।

पत्रकार सम्मेलनमा बोल्दै वरिष्ठ उपाध्यक्ष मोहन वैद्य 'किरण'ले विस्तारित बैठकमा सकारात्मक ढंगले बहस चलेको बताउनुभयो। अहिलेको बहसले पार्टी एकतालाई नयाँ उँचाईमा उठाएको भन्दै उपाध्यक्ष किरणले जीवन्त पार्टीभित्रको छलफल, बहसले आफूहरुलाई रुपान्तरण गर्ने बताउनु भयो।

अर्का उपाध्यक्ष डा.बाबुराम भट्टराईले विस्तारित बैठकबाट आफूहरु नेपाली जनतालाई अधिकारसम्पन्न बनाउन शान्ति, संविधान, राष्ट्रिय स्वाधीनता र जनजिविका विषयमा संघर्ष गर्ने कुरामा एकमत भएको बताउनुभयो। अधिकार सुनिश्चित नभएमा जनता विद्रोहमा उत्रन बाध्य हुने भन्दै भट्टराईले त्यसको नेतृत्व माओवादीले गर्ने स्पष्ट पार्नुभयो।

गत मंसिर ५ गतेदेखि गोरखाको पालङ टारमा चलेको छठौं विस्तारित बैठकमा देशैभरिका ७ हजार माओवादी नेता कार्यकर्ता सहभागी भएका थिए। पार्टीको राज्यसमितिसम्मका कार्यकर्तालाई सहभागी बनाइएको उक्त बैठक शान्ति प्रक्रियापछिकै सबैभन्दा ठूलो भेला हो। बैठकमा पार्टीको कार्यदिशा, कार्यनीति र रणनीतिका विषयमा यसअघि नै पार्टीको राज्यस्तरसम्म छलफलका लागि लगिएका अध्यक्ष प्रचण्ड, उपाध्यक्षद्वय किरण र भट्टराईका छुट्टाछुट्टै दस्तावेजमाथि गम्भीर छलफल गरिएको थियो।

३० वटा राज्यसमितिको तर्फबाट एक सय बढीले तीनवटा दस्तावेजको विषयमा आ-आफ्ना धारणा राखेका थिए। त्यसपछि शुक्रबार मात्र अध्यक्ष प्रचण्डले तीनवटै दस्तावेज र हलबाट उठेका सल्लाह सुझावलाई समेट्दै नयाँ कार्यक्रमसहितको एकीकृत दस्तावजे पस्र्तत ु गनर्भ ु एको थियो। एकीकृत दस्तावेजका विषयमा शनिबार दुवै उपाध्यक्षले टिप्पणी गरिसकपे छि सशं लष्े ण गर्ने जिम्मा केन्द्रीय समितिलाई दिइएको छ।

संघर्ष नै जीवनको अर्को नाम

–राजन भट्टराई
सदस्य, नेपाल राष्ट्रिय बुद्धिजीवि संगठन, काभ्रे

काभ्रेको कुशादेवी गाविसमा कक्षा ९ मा पढ्दै गर्दा राजनीति शूरु गरेको थिएँ । त्यही विद्यालयमा विद्यार्थीको कार्यक्रम गर्दा लिलामणि पोखेलको निचार, धारणा र दृष्टिकोणबाट प्रभाव भएर म राजनीतिमा लागेको हुँ । २०३९ सालमा भएको उक्त कार्यक्रमबाट जीवनको संघर्षमय यात्राको शुरु गरेको त्यो क्षण मेरो लागि पहिलो चुनौती पनि थियो । पारिवारीक अवस्था कमजोर भएकै कारण पढ्न नसकेर त्यहाँ छात्रबृत्ति नपाएपछि त्यो विद्यालय छोडेर डेडीथुम्का माविमा भर्ना हुन पुगे । त्यो ४० सालको कुरा थियो । त्यहाँ पुगेर पनि अनेरास्ववियू छैठौं ईकाई कमिटी गठन गरेर संगठीत हुँदै राजनीति र विद्यार्थी अधिकारका लागि लागिरहे । त्यसवेलाको रामहरी काफेले लगायतको साथीहरुलाई विर्सन सकिदैन । त्यो वेला हामीले सो संगठन स्थापना गरेवापत विद्यालय प्रशासनले दुई दिन जत्ति विद्यालय बन्द गरेर रोक लगायो । आर्थिक अभावकै कारण प्रवेशिका दिन नसकेपछि म गाँउबाट बाहिरीएँ । काठमाडौंमा गएर विभिन्न खाले मजदुरी काम गरेर जिवीकोपार्जन गर्दै गएँ । मजदुर कामकै शिलशिलामा २०४६ सालमा भक्तपुर पुग्दा रमेश भन्ने सरको प्रेरणाबाट ९ र १० पढ्ने अवसर मिल्यो र प्रवेशिका पनि पास गरे । त्यहाँ पनि अखिलको संगठन गरे । त्यो भक्तपूरको दधिकोट गाम्जा थियो । त्यो बेला मलाई छात्रवृत्ति पाए ।

मैले त्यही वेला भीयस निकेतन भन्ने स्कुलमा काम गर्ने अवसर पाए । ०४६ सालमा वालकुमारी पुस्तक पसलमा मोहन सर, वरिष्ठ पत्रकार भैरव रिसालले हामीलाई भेला गराएर आन्दोलनमा लाग्न आह्वान गर्नुभयो । त्यही वेला गोर्खाको धेरै साथिहरुसंग भेट भएर सम्पर्क राम्रो रहेको थियो । ०४६ सालमा प्रवेशिका पास गरेपछि काठमाडौंमा प्रविणता प्रमाणपत्र तहमा भर्ना भई अनेरास्ववियुमा प्रवेश भउको थियो । ५० सालमा स्ववियुको चुनावमा सभापतिमा उठे, तर उनले हार खानुपऱ्यो ।

आर्थिक अभावले गर्दा नै जीउनको लागि राजनीति गर्नेदेखि हरेक खाले काममा लागे उनी । भोटाहिटीमा जाकेट बेच्नेदेखि वालुवा चाल्ने र ईट्टा बोक्ने गरे । तरपनि शहरमा बस्न नसक्ने भएपछि गाउँ फर्केर ०५१ सालमा विवाह गर्न पुगे । ०५३ मा अस्थायी शिक्षकको परीक्षामा राम्रो नतिजा ल्याएर पास भएपनि नियुक्ति गर्ने वेलामा अन्तर्वार्तामा धाँधली गरि फाईल गायव गर्ने कामसम्म गऱ्यो उनको । बुझ्दै जाँदा एकजना ललितपुरको कृष्ण तिमल्सीना भन्नेले भन्यो–'तपाईको पावरको मान्छे पनि छैन रहेछ, फाल्न पनि सकेनौं तर जागिर मिल्दैन भनेर निकाल्ने काम भयो ।' पछि महादेव प्रावि चौवासमा काम गर्न थाल्यो उनले । जहाँ त्यस वेला उक्त विद्यालयमा आठ जनामात्र विद्यार्थी थिए । मैले अभिभावहरुसंग घुलमिल हुने, खान खाने कतिपयको घरमा दाम्ला बाट्ने र चकटी बुन्ने जस्ता काम गरेर अभिभावकहरुलाई आकर्षण गरेर विद्यार्थीलाई विद्यालयमा आउने वातावरण बनाए' आफ्नो अनुभूति सुनाउँदै भट्टराईले भने ।

त्यसपछि एक बर्षमा डेढसय जना विद्यार्थी पुऱ्याउन सफल भए उनी । उनको राम्रो काम देखेर डाहा लागरेर हुनुपर्छ, नपढाई जागिर खाने गरेका प्रधानाध्यापकहरुले उनलाई विभिन्न आरोप लगाएर निकाल्ने काम भयो । उनी स्थानीय गाविस अध्यक्षका भाई थिए । त्यस बखत उनले किताव पत्रिकाहरु लाने र पढ्ने पनि भएकाले सुराकि गरेर गाविस अध्यक्षको नेतृत्वमा स्थानीय प्रहरी चौकीमा पुऱ्याए । तर उनलाई प्रहरीले नडराउनुस् तर झोला चेक गर्न दिनुस भन्ने सल्लाह दिए पछि आफुलाई सहज महशुस भएको बताए । हुन पनि उनले त्यही वेला माओवादी पार्टी समक्ष पत्रिका र किताबहरु पुऱ्याउने काम गरेका थिए । त्यस बखत स्थानीय टंकप्रसाद अधिकारीको घरमा पुऱ्याउने काम हुन्थ्यो । उनलाई धेरै दुःख दिन थालेपछि ०५८ सालमा शिक्षा कार्यालयमा सरुवा माग गरे तर त्यस वेलाको शिक्षा अधिकारीले ५ हजार रुपैयाँ घुस माग्यो । उनले दिन्न भनेपछि सरुवा गरिदिएन । सरुवाको लागि मिलाएको कागज समेत शिक्षक संघका मान्छेहरुले गायव गरिदियो । त्यही भएर राजीनामा दिए । मलाई शरद भण्डारीले भने- 'तपाईलाई पिडा भएको छ, के गर्ने भनेर सोध्यो । म यस्तै पिडामा धेरै आएको छु । केही छैन भनेर निस्केर हिडें' उनको भनाई छ ।

केही समयपछाडि उनले शिक्षण पेशा छोडेर फेरि काठमाडौंमा तरकारी बेच्ने काम गरे उनले । त्यसै वेला दिलिप राई 'पारुहाङ' भन्ने ब्यक्तिसंग भेटभया उनको । उहाँकै नेतृत्वमा २०५८ सालमा नै ११ जना रहेको साना किसान तरकारी ब्यवसाय संघ क्रान्तिकारी गठन गऱ्यो । तर एक बर्ष काम गरेर फेरि काभ्रेमा नै फर्केर ५ बर्ष संघ संस्थामा काम गरे । युनिसेफको सहयोगमा सामाजिक संस्था जिल्ला समन्वय समितिले सञ्चालन गरेको कार्यक्रममा सहजकर्ता भएर काभ्रेको कोशीपारी पोखरीचौरी, कातिके देउरालीमा काम गर्दा त्यसवेला धेरै साथीहरुसंग भेटभयो । त्यसवेला पार्टीको साथीहरुले नचिन्दा कतिपय अवस्थामा अप्ठेरो पनि खेप्नु पऱ्यो । माओवादी साथीहरुको निगरानीमा परेर अहिलेको सभासद रेणुका चौलागाईले भेटेपछि साथी भएको थाहा पाएर छुटाउनु भएको अवस्था उनले कहि्ल्यै विर्सन नसक्ने क्षण बन्यो । पार्टीको साथीहरुमा कमरेड रशकमल अत्यन्त साहसी लिडर र कुशल नेतृत्वकर्ता र योजनाकार रहेको उनको बुझाई छ । वेला वेलामा मेरो घर आउनुहुन्थ्यो तर पछि शहिद हुनुभएछ उनले त्यो क्षण सम्झदै भने ।

त्सपछि उनले भी.यस. निकेतनमा ९० जनालाई खाना पकाएर खुवाउने कामदेखि हरेक काम गरे । तर मैले आफनो ब्यत्ति,गत स्वार्थ र हितको लागि कहिल्यै काम गरेन । यदि मैले मास्टरको लागि घुस दिएको भए अहिले पछि मास्टर नै हुन्थे । मैले समाज र सत्यको पक्षमा काम हुनुपर्छ भनेर त्यही किसिमले काम गरे । आज पनि म आफ्नो जीवन गुजार्न चोक, गल्ली र कार्यक्रमस्थल लगायतका ठाउँमा किताव बेच्ने काम गर्छु भट्टराई बताउँछन् । प्रत्येक मान्छे प्रगतिशिल हुनुपर्छ भन्ने उनको धारणा छ । उनी त्यस्तै खालको किताब बेच्ने गर्छन् । यसरी हिड्दा कतिपयले धन्यवाद दिएका छन् भने केहीले हेप्छने पनि । 'धत् यसरी झोला बोकेर पनि हिड्ने हो भनेर घृणा गरेका पनि सहेको छु,' उनले भने । कुनै पनि काममा निरन्तरता भएन भने असफल हुने रहेछ भन्ने पाठ अहिलेसम्मको भोगाईले सिके उनी भन्छन् । लाग्छ, अबको काममा सबैले सहयोग गर्नेछ उनको आशा छ । उनी अहिले दुई छोरी र श्रीमतीको ,परिवार चलाएर बसिरहेको छ ।

समाजलाई उठाउन सबैमा राजनीतिक चेनता हुनुपर्छ भन्ने उनि सबैलाई सन्देश दिन्छन् । काभ्रेको महंकालचौर गाविसको फ्याङखोलामा जन्मेको राजन भट्टराई दश बर्षसम्म पढ्न पाएन । त्यसपछि त्यहीको गोलगाउँ प्राविमा भर्ना भएर औपचारीक अध्ययन शुरु गरेका उनी एक कक्षामा प्रथम भयो । त्यसपछि महेन्द्र ज्योती गाविसको वाँसडोलमा दिदीको घरमा बसेर पढ्न थाले उनले । सो वेला उनले एक कक्षाबाट एकैपटक तीनमा भर्ना भएर गणेश भारती निमाविमा ७ सम्म अध्ययन गरे । जहाँ पढ्नका लागि कापीसम्म पनि किन्न सक्ने अवस्था नै थिएन । तर पनि शिक्षकहरुले उपलब्ध गराई दिएर सहयोग गरेको सम्झना गरे । यसरी नै वाल्यकाल वित्यो उनको ।

संघ/संस्थामा आबद्ध भएर सहजकर्तामा काम गर्दा धेरै दुःख खेप्नु परेको उनको भनाई छ । उनले जागिर खाँदा एमाले र कांग्रेस कार्यालयमा ठुलो विवाद चल्यो । आफ्नो मान्छे नभएको भनेर थाहा पाएपछि जागिरमा नियुक्ति भएर पनि फाल्न लागेको वेला सामाजिक संस्था जिल्ला समन्वय समितिका सदस्य सपुत लामाले स्थान दिन कुरा उठाएपछि उनले जागिर खाने पक्का भयो । त्यस वेला कोही जान नमानेको कोशीपारी कातिके देउराली आरुबोटमा वालकक्षा र प्रौढ कक्षा हेर्न जाँदा कोशीमा पुग्नेगरि झोला फल्दिन्छुसम्म भनेको अपमान गरेको तितो अनुभूति समेत उनमा छ । संस्थाभित्र पनि न्यायको पक्षमा मानव अधिकार र सामाजिक पक्षको कुरा गरेपनि न्यायको पक्षमा काम गर्नेलाई छिटो निकाल्ने र लुट्ने काम हुने गरेको उनको लामो अनुभवले बताएको छ ।

नेपाली महिला मुक्ति आन्दोलन विगत, वर्तमान र भविष्य

–जयपूरी घर्ती

वास्तवमा मानव समाजमा महिला र पुरुषबाहेक अन्य वर्ग जाति छैन । तर, शासक वर्गले फुटाउ र शासन गरेको नीतिअनुसार मानिस-मानिसमा उच्च वर्ग, उच्च जाति र निच जाति, उच्च लिङ्गमा विभाजन गरियो । जसकारणले उच्च भनाउँदाबाट निच बनाइएकालाई थिचामिचो दमन, शोषण गर्ने शुरुवात भयो । सानो ठूलो तल र माथिको भावना र चेतनाको विकास गरियो । त्यसैले राज्यको बागडोर सम्हाल्नेले विभेदकारी असमानकारी राज्य संयन्त्र, संविधान कानूनी नीति नियम बनाउँदै आएका छन् ।

आदिमकाल जतिबेला राज्यसत्ताको उत्पत्ति भएको थिएन, त्यतिबेला मातृसत्ताको उत्पत्ति भएको इतिहास छ । जब राज्यसत्ताको उत्पत्ति भयो तब सत्ताको बागडोर कसले लिने भन्ने चिन्तन र प्रवृत्तिको विकास हुँदै गएको छ । जसको कारण महिलाहरु सत्ताविहीन हुँदै जाने र पुरुषहरु सत्तासीन हुँदै गएको छ । यो प्रक्रिया बढ्दै जाँदा महिलाहरु एकपछि अर्को गर्दै शोषित बन्दै गए र खाली बच्चा जन्माउने मेसिन, घर व्यवहारको रखौली, पुरुषको मनोरञ्जनको साधनको रुपमा परिणत गर्दै लगियो भने पुरुषहरु एकपछि अर्को गर्दै शासक बन्दै जाने प्रक्रिया अगाडि बढ्यो । जसका कारण हरेक क्षेत्रमा उत्पीडन दमन र असमानता बढ्दै गयो ।

राज्यले बनाउने कानुन, नीति नियम पनि असमानता र विभेदकारी बन्दै गयो । यसको बलमा पुरुष शासक बन्दै गयो । जसले समाजमा असमान चेतनाको विकास गरायो । मानिसको वर्ग, रङ्ग, लिङ्गको आधारमा हुने हरेक उत्पीडनका विरुद्ध विश्वका पूँजीवादी मुलुकहरुमा पैदा भएको विद्रोही चेतनाले संघर्ष र विद्रोह गर्दा उनीहरु एक हदसम्म स्वतन्त्र हुन पुगे । यो निकै सकारात्मक उपलब्धिको पाटो भयो भने महिलाहरु यसको सँगसँगै स्वतन्त्रताबाट स्वच्छन्दता, अराजकतातिर गए र विकृतिमा पुग्नु नराम्रो पाटो हो । सामन्तवादी मुलुकहरुमा महिलालाई खाली दासको रुपमा मात्र प्रयोग गरियो । जहाँ महिलाहरुलाई गोरुको नाकमा डोरी हालेर तानेको स्थितिमा बाँच्न बाध्य भएका छन् । आजसम्म पनि महिलाहरु उठ भन्दा उठ्ने बसभन्दा बस्ने र नमानेमा कुटाई खाने र लखेटिने स्थिति छ । मुखसमेत देखाउन नपाइने कपडाले छोपेर जीवन बिताउनुपर्ने कहालीलाग्दो स्थितिमा छन् । महिलाहरुको यो अमानवीय दयनीय स्थिति विश्वभरि नै बेशी मात्रामा फरक होला । यसो त उत्पीडित वर्ग, जाति, क्षेत्रको जनताको जिन्दगी पनि कष्टकर, अपमानित र अपहेलित अवस्थामा बितेका छन् । यसको विश्लेषण अरु समयमा गरौंला तर अहिले महिला अधिकारको कोणबाट मात्र हेर्दा नाजुक स्थितिमा महिलाहरु छन् । यद्यपी यो कहालीलाग्दो स्थितिबाट मुक्ति पाउन महिलाहरु विश्वभरि वर्गसंघर्षसँग जोडिएर होस् या महिलावादी आन्दोलनबाट होस्, विभिन्न रुपबाट आन्दोलित हुँदै आएका छन् र केही परिवर्तन भएको छ ।

नेपालमा पनि सामान्यतः महिला मुक्ति आन्दोलनबाट शुरु भएर झापा विद्रोहदेखि १० वर्षको जनयुद्धसम्म आउँदा गुणात्मक र परिणाममुखी हुन पुगेको तथ्य छ । सामन्ती पितृसत्तावादी सोंच चिन्तनले नेपाली समाज ग्रस्त थियो । तर, गरेपछि असम्भव भन्ने चिज संसारमा केही छैन भन्ने कुरा नेपाली महिलाहरुले बुझेर व्यवहारमा साहसका साथ लागू गरेर सहजतामा आइपुगेको छ । यसको प्रमाणित १० वर्षको जनयुद्धले गरेको छ । महिला आन्दोलन यो उँचाईसम्म आउन पनि जनयुद्धको मुख्य भूमिका रहेको छ । यसो हुँदैन थियो भने नेपालमा हजारौं महिला कार्यकर्ता नेतृत्वको विकास हुने थिएन । यतिबेला कसैको छोरी, बुहारी, श्रीमती, दिदीबहिनीको मुल्यमान्यतामा मात्र सीमित रहन्थ्यो होला । घरबाट निस्कनु, कसैसँग बोलचाल गर्नु भनेको पृथ्वी भासिने जस्तै स्थिति थियो । राजनैतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक अधिकार थिएन । आफैले जन्माएको बच्चा मेरो भन्नेसम्म अधिकार थिएन । महिलाहरु कुनै पनि अधिकार नभएको दासीको रुपमा मात्र बुझ्ने र व्यवहार गर्ने गरिन्थ्यो । तर, आज आएर नेपाली महिलाहरुमा समानताको चेतना विकास गरेको छ । अधिकारको लागि संघर्ष गर्ने क्षमताको विकास भएको छ । स्वभाविक रुपमा पुरुषको चेतना पनि समानताको व्यवहार गर्ने र अधिकार दिनुपर्छ भन्नेसम्म आएको छ । यो विशेष गरी १० वर्षको जनयुद्धमा हिमाल, पहाड, तराई, पूर्व मेचीदेखि पश्चिम महाकालीसम्मका उत्पीडित महिलाहरुको समर्थन र सहभागिताको कारण हो । जसका कारण घर, परिवार, गाउँ टोल, नगर, जिल्ला र केन्द्रसम्म संगठित हुने योजना बनाउने र कार्यान्वयनमा जाने विचार र राजनीतिक क्षमताको विकास गर्न सफल भएको छ । यो सामान्य संघर्षले मात्र सम्भव छैन । यदि सामान्य संघर्षले मात्र सम्भव हुन्थ्यो भने नेपाली महिला आन्दोलनको ५०/६० वर्षले परिणाम लिन्थ्यो । यो उपलब्धि माओवादी पार्टीको उत्पीडित वर्ग, जाति, क्षेत्र, लिङ्गलाई हर्ने समानताको दृष्टिकोण, सही विचार, सही राजनीतिक कार्यदिशाले मात्र सम्भव भएको हो ।

वर्गसंघर्षसँग जोडिएको महिला आन्दोलनले मात्र यो उपलब्धि भएको हो । नेपालमा गणतन्त्र स्थापना र संविधानसभाको चुनावसँगै संविधान र राजनीतिमा महिला अधिकार उजागर र संश्लेषण भएको छ । सबै महिलाहरु अधिकारका लागि संघर्षशील हुनु, अन्तरिम संविधानमा महिलाहरुको मुद्दा अपुरो भएपनि सम्बोधन हुनु र संविधानसभामा १ सय ९७ जना सभासद् हुनु इतिहासमा महिलाको लागि ठूलो उपलब्धि हो । आजभोलि महिलाहरुमा देखिने समस्या भनेको कतिपयले डलरमा लगरे कदै गर्नु कतिपयले साँघुरो सोँच चिन्तनमा कदै गर्ने र कतिपयले आफैले गरेको उपलब्धि हो कि होइन भन्ने अन्यौलतामा पर्दा वास्तविक महिला मुक्ति आन्दोलनको उपलब्धि कसले कसरी भयो भन्ने यथार्थतामा नजाँदा उपलब्धिको रक्षा र विकास गनर्भु न्दा विर्कोन्दित्र गररे गुमाउने खतरा देखिएको छ । यसको रक्षा र विकास भनेको वास्तवमा सही विचार, सोँच, चिन्तन र राजनैतिक उच्च चेतनाले मात्र गर्न सक्छ । यथास्थिति, सुधारवादी र अन्यौलग्रस्त भएर हुँदैन । सबै महिला दिदीबहिनीहरुले बिना आग्रह पूर्वाग्रह जनयुद्धको 'ज' राजनीतिको 'र' महिला आन्दोलनको 'म' पनि राम्रोसँग गहिराईपूर्वक अध्ययन गरी वर्तमानमा टिक्ने र भविष्यमा लम्कने तथ्यपरक वस्तुवादी वैज्ञानिक ढंगले अगाडि बढ्न जरुरी छ । अब महिला मुक्ति आन्दोलनको भविष्य के हुने भन्ने सवालमा नेपाली महिलाहरुले लक्ष्य निर्धारण गरेर जानुपर्दछ । आजसम्मको आन्दोलनले सामन्ती पितृसत्तावादी साचैं चिन्तनको जरा भत्कायो । हामी यही संघर्षको उपलब्धिलाई संविधान, कानुन, नीति नियममा समेटेर संश्लेषण नगरेसम्म वर्गसंघर्ष र महिला मुक्ति आन्दोलनको उपलब्धिको रक्षा र विकास गर्न सक्दैनौं । राज्यसत्ताको हरेक अंगमा विशेष अधिकारसहित समानुपातिक सहभागिता, आर्थिक क्षेत्रमा समान अवसर र समान अधिकार, सामाजिक साँस्कृतिक रुपमा समान, सम्मानजनक मूल्यमान्यताको स्थापना नगरुन्जेल र राज्यको संविधान कानुनमा नलेखेसम्म महिलाहरु उपेक्षित भइरहन्छन् । त्यसकारण नयाँ संविधानमा अधिकार सुनिश्चित गर्ने जोडदार संघर्ष भइरहेको छ ।

कुनै पनि राज्यको संविधानले जबसम्म उत्पीडित वर्ग, जाति, लिङ्ग, क्षेत्रको जनतालाई समानतामा ल्याउन सक्दैन, तबसम्म उत्पीडनबाट मुक्त हुन सक्दैन । हरेक उत्पीडनका विरुद्ध हुने संघर्ष राज्यसत्तामा समान अधिकार र पहुँचको लागि हुन्छ । संघर्षबाट संघर्षमात्र हुँदैन । खाली सत्ताबाट सत्तामात्र पनि हुँदैन । राज्यसत्तामा पनि एकता, संघर्ष र रुपान्तरणको नियम लागू हुन्छ । आज नेपाली महिलाहरुले बुझ्नुपर्ने कुरा के हो भने लामो समयसम्म संघर्ष गरेर प्राप्त गरेको संविधानसभाबाट उत्पीडितहरुको अधिकार सुनिश्चित हुन सकेन भने फेरि सशक्त संघर्ष गरेर जान जरुरी छ । अधिकार भन्ने कुरा मागेर पाइदैन भन्ने कुरा १० वर्षे जनयुद्ध र शान्ति प्रक्रियाका झण्डै पाँच वर्षको समयले पुष्टि गरेको छ । निरन्तर संघर्षबाट मात्र पूर्ण मुक्ति प्राप्त हुन्छ । विशेष गरी १० वर्षको जनयुद्धसँग विकास गरेर आएका सम्पूर्ण महिलाहरुले हामीले गरेको योगदान, हामीले विकास गरेको विचार, राजनीति र सोँच, चिन्तन र व्यवहारलाई बचाइराख्न दढृ तापर्वूक अगाडि बढन् पु र्छ । अझैं हामीले गर्नुपर्ने काम बाँकी छन् ती कार्यभार र लक्ष्य प्राप्त गर्न भित्र र बाहिर सशक्त संघर्ष जरुरी छ । राजनीति र विचारको संघर्षमा यति समय, यसरी फाइनल हुन्छ भन्ने हुँदैन । निरन्तर संघर्ष आवश्यक हुन्छ । अबको महिला मुक्ति आन्दोलनको दिशा भनेको संघर्षबाट प्राप्त उपलब्धिको रक्षा र विकास हो । यसको रक्षा र विकास भनेको राज्यसत्तामा औपचारिक रुपमा अधिकार ग्यारेण्टी गर्ने कुरासँग सम्बन्धित छ । शान्ति र संविधानको कुरा गर्ने तर शान्ति र संविधानलाई अन्त्य गरेर पुरानै राज्यसत्ता सञ्चालन गर्न खोज्ने यथास्थितिवादी, सुधारवादी ढंगले फेरि पनि सम्पूर्ण उत्पीडित वर्ग, जाति, क्षेत्र, लिङ्गको जनतालाई दास बनाउन खोज्ने चिन्तन प्रवृत्तिसँग विचार राजनीति र व्यवहार समग्र क्षेत्रमा सशक्त संघर्ष अनिवार्य छ । जसबाट उत्पीडित जनताको अधिकार समान ढंगले सुनिश्चित भएको राज्यसत्ताको निर्माण गर्न सकियोस् र यसको लागि सबै उपेक्षित अपहेलित र उत्पीडितहरु एकजुट भएर आफूलाई माथि उठाएर मात्र अधिकार सम्भव छ । अन्यथा शासकहरु सामन्ती एकात्मक पितृसत्तावादी सोच चिन्तनले ग्रस्त छन् । यसले सामान्य ढंगले रुपान्तरण गर्न सकिदैन । उही विगत पञ्चायतकाल, बहुदलकाल र वर्तमान परिवर्तित अवस्थामा पनि उनै पुराना सामन्तीहरु सत्ताको बागडोर समातेर बसेका छन् । त्यो चाहे राज्यसत्तामा होस् या पार्टीको जिम्मेवारी तहमा होस्, उनको हातमा जनताको अधिकार कुण्ठित भएको छ । यसबाट मुक्ति पाउन आफ्नो अधिकार पूर्णरुपबाट पाउन संघर्ष अनिवार्य छ । अब नेपाली महिला आन्दोलनको भविष्य भनेको आफ्नो सम्पूर्ण अधिकार राज्यसत्तामा ग्यारेण्टी गर्नको लागि सशक्त संघर्ष हुनेछ ।

(महिला आवाजबाट)

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्मः
१९८९/०३/१७

स्वर्गारोहणः
२०६७/०८/०९

स्व.चेतमाया सापकोटा

यस श्री शान्तिनिकेतन माविका प्र.अ. गणेशप्रसाद सापकोटाकी ममतामयी माता चेतमाया सापकोटाको असामयिक निधन भएकोमा मृतक प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोक सन्तप्त परिवारजनप्रति हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं

भिमप्रसाद सापकोटा (वि.व्य.स. अध्यक्ष)एवं

श्री शान्ति निकेतन मावि परिवार

रयाले, काभ्रे

संस्मरण/अनुभूति

अपरिचित खून !

–गंगा कार्की 'विश्व'

खुन रातो हुन्छ। खुन तरल हुन्छ। हुनमा रातो रक्त कणिका र सेतो रक्त कणिका हुन्छ । खुनका आफ्ना ग्रुपहरु हुन्छन् । खुन मानिसहरुको हुन्छ, पशु पंक्षीको पनि हुन्छ । खुन जात, वर्ग र लिङ्ग सबैको हुन्छ । रगतमा छुवाछुत, जातिपाती र उचा निच हुँदैन । खुन बन्ने र बग्ने बिधी एउटै हुन्छ । खुन, मुस्लिम, हिन्दु, वंगाली, हब्सि, अमेरिकी, नेपाली सबैमा छ सबैलाई अनिवार्य चाहिन्छ । खुन मधेशी, किराती, मगर, तामाङ, गुरुङ्ग, कामी, दमाई, सार्की, नेवार , ज्यापु, मेतर, पोडे, च्यामे, क्षेत्री, ब्राहमण, थामी राउटे आदि सबैको भित्र छ। नशा र मुटुमा रगत छउञ्जेल मात्रै त्यो जाति लिङ्ग, वर्ग र समुदायको व्यक्ति विशेषको हुने गर्दछ । जबदेखि वैज्ञानिकहरुले रगतको अभावमा अकाल मृत्यु लाई रोक्न रगत संकलन र स्टोर गर्ने विधी पत्ता लगाए तबदेखि रक्तदान र गरिबहरुले रक्त वेचविखन गर्ने परम्पराको थालनी भयो । भण्डारमा पुगेपछि आफ्नो खुनले आफ्नो परिचय बदल्छ जस्तै ए ग्रुपमा ओ ग्रुपमा आदि । हाम्रा नशा र मुटुमा रहुञ्जेल जातीय क्षेत्रीय, वर्गीय र लिङ्गीय अहंकार देखाउने रगतले व्लड बैंकमा पुगेपछि पुरानो सम्बन्धसँग अपरिचित (सम्बन्ध विच्छेद) गर्दछ र मानवजातिलाई नयाँ जीवन दिने नयाँ परिचय दिने एउटै समूहमा परिणत हुन्छ ।

एउटै रगतलाई धर्म, जाति र वर्गमा अपराधीहरुले जब खण्डित गरे यही खुनले अयोध्यामा मुस्लिम र हिन्दु बनेर लाखौंको ज्यान लियो र लिई रहेको छ । काला र गोरा बनेर अफ्रिकामा लाखौं हब्सि जातिले जीवन गुमाउनु पऱ्यो । क्षेत्रीयतावादी रगत बनेर श्रिलङ्का, लेवनान, प्यालेष्टाइन पाकिस्तान, बर्मा, इराक, अफगानिस्तान, हैटी, कुबेतमा लाखौंको जीवन गयो । त्यही खुन हिटलर, मुसोलिन, पोलपोट, ईदिअमिन, क्लिण्टन, बुशको नशामा उत्मादिएर करोडौंको ज्यान लिइयो र लिईरहेको छ। मुट्ठीभर शोषक वर्गको खुनको उन्मादले लाखौं लाख तल्लो गरिब निमुखा र निर्धा जनताले खुन पानिको खोलो जसरी बगाउनु परिरहेको छ । खुनलाई उन्माद, उत्तेजित र खण्डित गरेर लाखौं मानिसको जीवन धरापमा पार्ने शाषक वर्ग नै हुन् ।

कुरा ०६२ जेष्ठ को कुरा हो । म कम्मरको हड्डी फ्याक्चर (फुटेर) भएर एउटा नर्सिङहोममा उपचार गराइरहेको थिए । मेरो अप्रेशन भएको पाँचौं दिन थियो। म वेडबाट अप्रेशन गरेको दिन देखि नै उठेको थिएन वेड नै उठाएर मौसी र सिष्टरहरुले खाना खुवाई दिन्थे । मेरो वेड नं. २४ थियो । हाम्रो जनरल वार्डमा जम्मा सातवटा वेड थियो । म पुरानो विरामी बन्दै गएको थिएँ। वार्डमा ४-५ दिन बढीमा विरामी रहन्थे । उनीहरुको डिस्चार्ज भईहाल्थ्यो । जति नयाँ विरामी भर्ना गऱ्यो उतिनै नर्सिङहोमलाई मूनाफा भएर नै होला सायद त्यसो गरेको । पाँचौ दिन दिउसो ३ बवजे पछि एउटा विरामी ल्याइ भर्ना गरियो । उसका आफन्तजनहरु सहित आएको त्यो विरामी मुस्लिम समुदायको थियो । उनी उत्तरप्रदेशदेखि सपरिवार र साथीहरु सहित त्यो शहर घुम्न आएका थिए । उनी भाडाको मोटरसाइकल दुर्घटनामा परेका थिए । उसको खुट्टो चिरिप्पै भाँचिएको थियो हात र करङहरु पनि । रगत धेरै बगेर उनी सेता भएका थिए। उनको मुख सुकेको थियो । यसो हेर्दा मध्यम परिवारको जस्तो लाग्थ्यो । फेरि त्यो समुदायको अध्ययन धेरै नभएर मेरो अनुमान सहि नहुन पनि सक्छ । उनी ३५-४० वर्षको बीचका थिए । देख्दा शहरिया जस्तै लाग्थ्यो । म आफै पनि उठ्न सक्ने हालतमा थिइन । त्यसो भएर धेरै बुझ्न सक्ने कुरा पनि भएन ।

केही समय पहिला तसरिमा नसरिनको लज्जा पुस्तक पढ्ने अवसर पाएको थिंए । उनीले मुस्लिम समुदाय भित्रको हरकत् र ज्यादतिको भण्डाफोर गरेको मलाई पत्याउन निकै कठिन भएको थियो । अन्य साईडका कुराहरु पनि धेरै सुनेको थिंए ताकी ति कुरा पत्याउन मुस्किल पर्थ्यो । जब मुस्लिम महिलाहरुको जाडो, गर्मी, हिंडदा, बस्दा बुर्का ओडेर कठोर जीवन यापन गरेको देखें त्यस पछिदेखि मेरा अपत्यारिला कुराहरुले केही सत्यता पाए। भलै त्यति कठोर किन भए त्यो इतिहासको अध्ययन त मलाई थाहा छैन। सर्लाहीको हरिपुर कारबाहीको बेला कही अध्ययनको लागि म मधेश झरेको थिंए। सर्लाहीबाट बारा जिल्ला जाने काम पऱ्यो । महोत्तरी, सर्लाही, रौतहटको भित्र बाटोबाट जाने योजना जिल्लाका साथीहरुले बनाउनु भयो । भित्र बाटो जाने क्रममा हाम्रो प्रभाव भएको मुस्लिम वस्तीमा हामी पुग्यौं । त्यो हाम्रै कमरेडको घर थियो । त्यहाँ तिनवटा काखे बच्चाहरु विछट्टै रोईरहेका थिए । गुप्ताङ्ग सुन्निएको र रगत बगिरहेको थियो । अन्य वरपरको घरहरुमा पनि धेरै बच्चाहरु रोइरहेका थिए । तिनीहरुलाई आमाहरुले दुइवटा खुट्टामा समातेर बढो जतनले बोकी रहेका थिए । ति बच्चाहरुको अवस्था र चिच्चाहट देख्दा मलाई एकैछिन पनि बस्न मन लागिरहेको थिएन । कस्तो खालको रोग होला ? के यी बच्चा बाच्छन् त भन्ने लगायतका धेरै प्रश्न मेरो मनमा उब्जिरहेका थियो । महिलाहरु पनि भएकोले मैले सोध्न सकिरहेको थिईन । अलि अप्ठ्यारो महशुस भइरहेको थियो । म सँगै जानु भएका जिल्लाका जिम्मेवार कमरेडले कहिले वर्तमान गरेको फुच्चेहरुको भनेर सोध्नु भयो । हिजो भनेर त्यो परिवारका हाम्रा कमरेडले निकै असजिलो मानेर उत्तर दिनुभयो । मलाई अलि अचम्म लाग्यो । मैले अलि छलफल गरें । त्यसो नगरे विवाह हुँदैन भनेर तर्क गरे । मैले हाम्रा कमरेडहरुले त कमसेकम पुरानो चलन छोड्नु पऱ्यो भनेर सल्लाह दिंए । त्यो घटनाले अहिलेसम्म नभेटेका जातिहरुमा मुस्लिमहरु आफ्नो धर्म र संस्कृतिमा कट्टर र कठोर हुने रहेछन् भन्ने कुरामा म विस्वस्त भंए । महिलाहरुको पनि बच्चा मै स्टीज लगाउँछन रे त्यो खुल्यो भने उनिहरुको विवाह हुँदैन भन्ने कुरा सुनेको थिए सायद त्यो पनि झुठ होइन होला भन्ने निष्कर्षमा म पुगें । त्यही भएर त होला तसरिमाले कट्टरताको विरुद्ध विद्रोह गरकी । आफ्नो जाति र धर्मबाट अलग भएर घृणा गरेकी। त्यहाँ भित्र भएको कुकृत्यको भण्डाफोर गरेकी । अमानवियता प्रति प्रहार गरेकी ।

म एउटा महत्त्व पूर्ण कामको लागि गोवा गएको थिंए । त्यो बेला त्यहाँको महासागर हेर्ने अवसर मिल्यो । महासागरको सुन्दरताको त बयान नगरौं एउटा कुरो चै ट्वाप्लाक्कै भनि हालौं । घाम उदाउँदा कस्तो हुन्छ थाहा भएन । घाम अस्ताउँदा रातो हुँदै महासागरको छालमा कहिले डुब्दै कहिले निस्कदै तरंगिदै महासागरमा डुबेको दृश्य असाध्यै मनोरञ्जनात्मक लाग्यो । त्यही हेर्न र महासागरको छालमा खेलन हजारौं मानिसहरु त्यहाँ पुग्ने रहेछन् । स्थानिय मानिसहरु नियमित जान्छन् भन्ने पनि मैले थाहा पांए । त्यही क्रममा मुस्लिम महिलाहरुको बुढी, अधवैंशे, तन्नेरी बुर्का लगाएका र नलगाएका एउटा ठुलै समूह नै मैले देखें। अरु सबै जातिका महिलाहरु ब्रा र पेण्टीदेखि साडि र ब्लावज लगाएका बुढीदेखि तन्नेरी सम्म महासागरको छालले दिने आनन्द र मनोरञ्जनसँग आलिङ्कन गरिरहेका थिए। पुरुष प्रधान समाजमा पुरुषहरु त हुने नै भए । ति मुस्लिम पविारका पुरुषहरु पनि सानो काछ मात्रै लगाएर महासागरको आनन्द लुटिरहेका थिए । महिलाहरु भने तातो वालुवा माथि पसिना पुच्दै बुर्का खोले र समुद्रको छाल भन्दा पनि ठूलो फोहरा छोडेर गफ् गर्दै हाँसिरहेका थिए। सायद अनुहारले घाम नदेखेर होला गोरा रङ्गका सुन्दर देखिने ति महिलाहरु तिर मेरो नजर अलिबढि नै परिरहेको थियो । सायद त्यो अपत्यारीलो कुरा सुनेर त्यस्तो भएको हुन सक्छ । मैले पनि महासागरको आनन्द लुटेर बगरमा निस्किए । उनीहरुको हासो रोकिएको थिएन। महासागरको आनन्द लिने थिएन । केही समय पछि पुरुषहरु समुद्रबाट उनीहरु भए तिर लागे उनीहरु निकै सतर्क भए शैलीहरु एक्कासि फेरिए । बुर्काहरुले मुख छोपे। सास काड्न छोडे । अनेकन तिर टोहोलिएर हेर्न थाले । मुस्लिम समुदायहरु निकै कट्टर र कठोर रहेछन् भन्ने कुरा मलाई विश्वास भयो ।

अं मैले अलि मेसो छोडे कि के हो ? बिस नं. बेडमा तिनै मुस्लिम विरामीलाई स्लाइन पानी दिईरहको थियो । नर्सले १ पाउण्ड प्लाष्टिकको प्याकमा रगत लिएर आईन र स्ट्याण्डमा झुण्ड्याएर व्लड दिने तयारी गरिरहेकी थिइन् । विरामी कराईरहेको थियो– मैं नही लगाउङ्गा । शुरुमा मैले ध्यान दिईन पनि नर्स क्यों नही लओगे ? भनेर कराईरहकी थिइन। नर्सले सिरिञ्ज लगाउन नाडी समात्न जाँदा उ निकै चिच्यायो । मेरो ध्यान अलि खिच्यो । मेरो पनि बेहोस बनाउन सुई लगाएको ठाउँ ढाडमा बढी नै दुखिरहेको थियो । पहिला सिरिञ्जले खोप्दा दुख्छ भनेर त्यसो गरेको होला भन्ने बुझें । नर्सले धेरै कोशिस गरिन तिनी मानेन् । त्यसपछि नर्स बाहिर गईन । धाई मा र अरु नर्सहरुको ठुलै समूह त्यहाँ जम्मा भयो। विरामीका आफन्तहरु पनि नबोलि बसिरहेका थिए । सिस्टरहरु विरामीसँग बहस गरिरहेका थिए । बिस नं. वेड अलिपर भएकोले कुरा बुझ्न अलि मुस्किल परिरहेको थियो । उसले हात समात्न दिइरहेको थिएन । त्यो समूह हटेपछि डाक्टर आफै आए । क्या हो गया भाइ । त्यसपछि उ ठूलो स्वरले कराउन थाल्यो । "ए किसका खुन है मै नहि लगाउँङ्गा ।" बा बल्ल म प्रष्ट भएं उसको झगडा त त्यो रगतको जातसँग रहेछ। डक्टरले धेरै कुरा गरे । ठूलो स्वर, सानो स्वर सबै प्रयोग गरे । तर उनि मानेन। नर्सिङहोम नै थर्काउने गरी रुन थाले । त्यति खेरसम्म उसका आफन्तजनहरु मौन थिए। त्यसमध्येको एक जना २०-२२ वर्षको ठिटोले "डाक्टर साब नें ठिकी कहें रहैं हैं" भनेर भनिरहेको थियो । त्यो विरामी सबैभन्दा वढी आक्रामक त्यही ठिटोसँग भईरहेको थियो । विरामी भनिरहेको थियो मुस्लिम जातिकै मेरो आँखाले देखे भने ह खुन लाउछु , नत्र विजातिको खुन मेरो शरिरमा हालेर आफ्नो धर्म नष्ट गरेर मर्दिन आदी आदी । कतिपय मुस्लिम भाषामै कुरा गर्दा बुझ्न कठिन भईरहेको थियो । तर त्यो ठिटो भने निकै कस्सिएको थियो। आफ्नै मातृ भाषामा विज्ञानको कुरा गरिरहेको थियो । चन्द्रमामा मानिसले वस्ती बसाउन लागिरहेका छन् । डाक्टरहरुले कैयौं विरामीलाई मृत्युको मुखबाट झिकेर जीवन दिएका छन्। पुरुष मान्छेले बच्चा जन्माउन थाली सकेका छन् । गर्भ अवस्थामै छोराकी छोरी भन्ने डक्टरहरुले चिन्छन् । मानिसहरुले कल्पना नगरेका आश्चर्यलाग्ने कुराहरु वैज्ञानिकहरुले गरिसके । मलाई भाषा नबुझ्दा अलि समस्या परिरहेको थियो । तिमी रहेनौं भने परिवार बालबच्चाको के होला आदि । उसका आफन्तजन ५ जना थिए । उनीहरुको खुन टेष्टका लागि निकालियो । सायद आफन्त जनको भए खुन लिन्छ भन्ने भएछ क्या हो ।

एक घण्टापछि रिपोर्ट आयो सायद कसैको पनि ब्लड ग्रुप मिलेन क्या हो । उ रोइरहेको थियो । त्यो खबर पाएपछि उसको रुवाई एक्कासी बढ्यो । अब उसका पाँचै जना आफन्तजनले निकै दवाव दिएर सम्झाए । उ मानेन मर्न तयार भयो । ति पाँचै जनाले छोडेर बाहिर निस्किए डाक्टरले नर्सलाई यो विरामीलाई बाहिर सडकमा लगेर राखिदऊ उसका मान्छेहरुले पनि छोडेर हिंडिसके नत्र हामीलाई अप्ठ्यारो पर्छ भनेर डाक्टर पनि हिंडे । उनलाई बाहिर निकाल्न हेल्परहरु स्टेचर लिएर आए । उचालेर स्टेचरमा राख्न खोज्दा उनले शरिरमा दुख्यो भनेर धेरै चिच्याए । एकजना हेल्परले अब भगवानको घर जाने मान्छेलाई किन दुख्नु। मर्न सजिलो भए पीर पर्ने जति सबै मर्थे । तिमीलाई अब अल्लाले कहिल्यै नदुख्ने गरि काखमा राख्छन् आदी। भनेर ठूलो स्वरले रिसउदै ति हेल्पर कराए। विरामीले मलाई बाहिर नलैजाओ। म खुन लगाउ छु भने। फेरि डाक्टर आए उनीसँग कुरा गर्दा लाग्थ्यो उनी निकै पढेलेखेका मान्छे थिए। अग्रेजी मिलाएर राम्रै कुरा गर्थे । उनीलाई कागजमा सही गर्न लगाए। ब्लड व्याग ल्याएर झुण्ड्याउँदा उनको अनुहार निकै अध्यारो पारे । रगत शरिरमा प्रवेश गर्न थाले पछि घुँक्क-घुँक्क गर्दै एकछिन रोए । उनका आफन्तजन ९ वजे तिर आए । उनको भोलिपल्ट अप्रेशन भयो । उनले त्यो २१ औं शताब्दीको नर्सिङहोममा निकै चर्चा पाए। धेरै खालका डक्टरहरु त्यहाँ आउँथे । आफ्नो विरामी भन्दा अरुसँग नबोल्ने ति डक्टरहरु पनि उनीसँग क्या है भन्थे। उनि ठिक भएर म भन्दा छिट्टै घरमै रेष्टको निम्ति नार्सिङहोमबाट विदा भएर गए । उनी जाने बेलामा निकै खुशी थिए। अपरिचत खुनको कुरा उनले भुलि सकेका थिए । त्यो होविटास बनिसकेको थियो। उनका आफन्त जनहरु पनि उनको जीवन अल्लाको मुखबाट सफलता पूर्वक झिक्न पाएकोमा निकै हर्षित देखिन्थे ।

मुर्ति पूजाका विरोधी गौतमबुद्धका अनुयायीहरु उनकै (बुद्धकै) मुर्ति पूजा गरेर बुद्धको खिल्ली उडाउँदै दलाई लामाले विष्टि खुवाएर ठगिरहेको भेद थाहा पाइरहेका छैनन् । एक्कासौं शताब्दीमा मुस्लिमहरुले अल्लाको नाममा कट्टरताको घेराभित्र कैद भएर आफ्नै सर्वनाश गर्देछन् भने अमेरीकी साम्राज्यवादले कथित् आतंकवादको नाममा मुस्लिम माथि दमन र आतंक मच्चाएर लाखौ मुस्लिमहरुको हत्या गर्ने बाटोलाई आफैंले सफा बनादिएका छौ । आराध्यदेव पशुपतिनाथको पुजारी कसले धेरै भेटी दिन्छ उसैलाई चन्दन धेरै दिएर ठग मनु स्मृतिको स्तोत्र गाउँदै हिन्दु धर्मलम्बिहरुको नाममा अरुलाई ठगिरहेका छन्। मार्क्सले भन्नु भए जस्तै "धर्म भनेको अफिम हो ।" २१ औं शताब्दीका धर्मका ठेकेदार अनुयायीहरुले विविध धार्मिक अफिमका गोलीहरु दुनियालाई खिलाएर नशाले लठ्ठिएका लाखौं-लाख निर्दोष मानिसहरुलाई धार्मिक र जातीय दङ्गामा होमादी गरेर आनन्द लिनु साम्राज्यवादको अर्को धर्म हो । त्यसको असलि नमुना अयोध्या हो । रगत सबैको रातो हुन्छ, धार्मिक र जातिय होईन । खुनलाई अपरिचित् बनाएर साम्राज्यवादीहरुलाई दंगाफसाद गर्ने अबसर हामी कसैले नदिउं ।

२०६२ असार २६ अस्पताल

साताको कविता

आमा

–कार्साङ थोकर 'उद्गम'

ममताकी खानी थियौ र पो त
कोईलीले मिठो गीत गाउँथ्यो
साँच्चै सुन्दरी थियौ र पो त
गगनले चुम्बन दिने गर्थ्यौ ।

तिम्रो सौन्दर्यमा विलीन हुँदै
गगनले पसिना बगाउने गर्थ्यो
तिम्रो हाँसाईमा उत्तेजित हुँदै
क्षितिजले आँखा झिमक्याउने गर्थ्यो
तिम्रो सर्वाङ्ग हाँसो देखेर
घाम जून पनि लठ्ठा पर्थ्यो
तिम्रो कोमल छाती भएर
विभिन्न फूलहरु फुल्ने गर्थ्यो
फूलको सुगन्धले पागल हुँदै
रसमा भमरा डुल्ने गर्थ्यो
औंसीको रातमा चमक दिंदै
जूनकीरीले ज्योति फिजाउँने गर्थ्यो

तर आमा
तिम्रो विशाल छातिमाथि बसन्तले बास बस्न छोड्यो
मुटुको स्पन्दन झैं उफ्रि खेल्ने
मृग शावकका हुल नाच्न छोड्यो
तिम्रो हरिया-हरिया ती फरिया
कालो मुसाले काटेछ
तिम्रो अस्मिता लुटेर
अर्धनाङ्गो बनाएको छ
अर्धनाङ्गो शरीर देखि
पसिनाको धारो बगाउन छोड्यो
तिम्रो विहाल अवस्था देखि
गगनले चुम्न छोडिसक्यो ।।
छातिमाथिको पहराबाट छहराले
खोलामा हामफल्न छोडिसक्यो
आँखा झिम्काउने क्षितिजले पनि
लाजले आँखा छोपी सक्यो ।।

हो आमा सँच्चै हो
बसन्तले बास गर्ने ठाउँमा
हुचिलहरुको बासस्थान बनेको छ
मृग शवक नृत्यस्थालमा
ब्वाँसोहरुको परेडस्थाल बनेको छ
सुन्दर मनोरम क्षितिजलाई
कालो कुइरोले ढाकेको छ
मंगल धून बज्ने ठाउँमा
कलहको हूरी चलिरहेछ
तिम्रो छात्तिमा रजाईं गर्दै
बुद्धबीरहरुको लडाईं चलिरहेछ ।।

त्यसैले आमा,
सागर भित्रको मोती टिप्न सक्ने
शिखरको चुचुरो चुम्न सक्ने
एउटा महावीर सन्तान जन्माई दिनुस्
तिम्रो अस्मिताको रक्षा गर्न
हृदय भित्रका प्वालहरु
बन्दुकका नाल बनी पड्किन सकून् ।।

फूटपाथ अब खाली होला त ?

बनेपा/ट्राफिक प्रहरी र प्रहरी प्रशासनले फुटपाथलाई मान्छे आवतजावत गर्नका लागि सुविधा पुऱ्याउन प्रयत्न गरेपनि कार्यान्वयन गर्न सकेका छैनन। नेपाल पर्यटन बर्ष २०११ लाई सफल पार्नका लागि सडक छेउछाउमा खडा गरेको अवरोधलाई पन्छाउन खोजेपनि स्थानीयहरुले वास्त गरिरहेका छैनन् । राज्यको तर्फबाट सहरलाई सुन्दर र सफा राख्नका लागि विभिन्न संघ/संस्था, युवा क्लव, तथा अन्य विभिन्न निकायहरुसंग मिलेर लाग्ने जानएको छ ।

प्रहरीले यसका लागि मंगलवारबाट फुटपाथमा रहेको अवरोधहरुलाई पन्छाउनका लागि काम थालिएको छ । यसका लागि बनेपा नगरपालिकासंग समन्वय गरेर काम गरिरहेको जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालयका प्रमुख गोविन्द बहादुर कार्कीले बताए। यस अधि यात्रु हिड्नका लागि निर्माण गरेको बनेपाको सडक दायाँबायाँको फुटपाथमा मोटर साईकल गुडाउनेदेखि साना ब्यापारीहरुले पसल थाप्ने ठाउँ बनाउँदै आएको थियो ।

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्मः १९८९/०३/१७

स्वर्गारोहणः २०६७/०८/०९

स्व.चेतमाया सापकोटा

यस श्री भालचन्द्र निमाविका शिक्षिका विमला सापकोटाकी ममतामयी सासुआमा तथा छिमेकी विद्यालय शान्तिनिकेतन माविका प्रअ गणेशप्रसाद सापकोटाकी ममतामयी माता चेतमाया सापकोटाको असामयिक निधन भएकोमा मृतक प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोक सन्तप्त परिवार जनप्रति हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं

सम्पूर्ण शिक्षक परिवार

श्री भालचन्द्र निमावि

रयाले-३, विर्तागाउँ, काभ्रे

एकीकृत...

५. नेपालको सन्दर्भमा राष्ट्रिय स्वाधीनता, जनवाद वा जनताको गणतन्त्रको विषय एक अर्कासँग अभिन्न रुपमा जोडिएका छन्। जनताको संघीय गणतन्त्र यतिबेला शान्ति र सविधान निमाण प्रक्रियासँग जोडिएका छ। तर बाह्य विस्तारवादी शक्ति र तीनको निर्देशन एवं आडमा चल्ने देशभित्रका यथास्थितिवादी तथा राष्ट्रिय आत्मसमर्पणवादी शक्तिहरु शान्ति, संविधान र त्यसका लागि आवश्यक राष्ट्रिय सहमति विरुद्धमा लागिरहेका छन्। तसर्थ हाम्रो पार्टी राष्ट्रिय स्वाधीनता, धर्म निरपेक्षता, संघीयता, गणतन्त्र र सामाजिक न्यायका साथै शान्ति, संविधान र राष्ट्रिय सहमतिका पक्षधर सम्पूर्ण वामपन्थी, देशभक्त, गणतन्त्रवादी एवम् परिवर्तनकामी शक्तिहरुलाई व्यापक संयुक्त मोर्चा निर्माणको दिशामा तिव्रतापूर्वक अघि बढ्न अह्वान गर्दछ। त्यस्तो व्यापक संयुक्त मोर्चामा आधारित सशक्त जनदवाब एवम् संघर्षले मात्र राष्ट्रिय स्वाधिनताको रक्षा गर्दै शान्तिप्रक्रियालाई सफल पार्ने र जनताको संविधान निर्माण गर्ने ऐतिहासिक कार्यभारलाई पूरा गर्न सकिन्छ भन्ने तथ्यलाई गम्भीरतापूर्वक ह्दयगम् गर्न हाम्रो पार्टी समयमै सबैको ध्यानाकर्षण गर्न चाहन्छ।

६. हाम्रो पार्टीले शान्ति स्थापना संविधान निर्माण, सरकार गठन वा सत्ता साझेदारीका विषयहरुमा समग्रतामा छलफल गरी समाधान गर्न नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमालेसहितको तीन पार्टीको उच्चस्तरीय बैठकमा लगातार पहल र प्रयत्न गर्दै आएको छ। तर हाम्रो पार्टीलाई अरु पार्टीहरु राष्ट्रिय सहमतिका आधारमा तात्कालिक राजनीतिक गतिरोधलाई अन्त्यगरी संकटलाई निकाश दिन अपेक्षित मात्रामा गम्भीर र इमान्दार नभएको दुःखद् स्थितिको महसुस भएको छ। सेना समायोजन तथा पुनर्स्थापनाको समयबद्ध कार्यतालिकामा सहमति जनाउने तर व्यवहारमा त्यस अनुसार अघि बढ्न सहमत नहुने र काम चलाउ सरकारले काम चलाऊ बजेट ल्याउने सहमतिलाई उल्लंघन गर्दै अध्यायदेश मार्फत् पूर्ण बजेट ल्याउने असंवैधानिक, अलोकतान्त्रिक, अनैतिक एवम् सहमति विरोधी जोरजबर्जस्ती युक्त कार्यले उनीहरुको नीयत र इमान्दारितामाथि झन् गम्भीर शंका उत्पन्न गराएको छ। हाम्रो पार्टी अध्यायदेशमार्फत् पूर्ण बजेट ल्याउने सरकारको गलत क्रियाकलापको भर्त्सना गर्दछ, यसले सहमतिको प्रयासमा पैदा गरेको नयाँ समस्या प्रति खेद् व्यक्त गर्दछ। तथापी हामी राष्ट्रिय सहमतिको दिशामा अघि बढ्ने हाम्रो प्रतिबद्धतालाई दोहोर्‍याउदै त्यसलाई सार्थक निस्कर्षमा पुर्‍याउने गरी उच्चस्तरीय बैठक र छलफललाई अघि बढाउन अन्य पार्टीहरु, मुख्यतः नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमालेलाई आव्हान गर्दछ।

७. प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन सत्रौं पटक भइसक्दा पनि देशले प्रधानमन्त्री पाउन सकेको छैन, हाम्रो पार्टीले केही समय अघि देखिनै यो निरर्थक र प्रयोजनहीन निर्वाचन प्रक्रियालाई अन्त्य गरेर नयाँ शीराबाट प्रधानमन्त्री चयन गर्न सम्माननीय सभामुख एवम् राजनीतिक पार्टीहरु समक्ष गम्भीर अनुरोध गर्दै आएको र संविधान सभा व्यवस्थापिका संसद्मा नियमावली संशोधनको प्रस्तावसमेत दर्ता गराएको कुरा सर्वविदितै छ। यसै सन्दर्भमा सर्वोच्च अदालतले समेत यो निर्वाचनलाई निरर्थक एवम् प्रयोजनहीन भन्दै यसलाई अन्त्य गरेर देशले प्रधानमन्त्री पाउने प्रक्रियाको निम्ति उपयुक्त पहल र कदम चाल्न सम्माननीय सभामुख र व्यवस्थापिका संसद्लाई ध्यानाकर्षण गराएको छ। हाम्रो पार्टी तत्काल यो निरर्थक निर्वाचन प्रक्रियाको अन्त्य गर्न, नियमावली संशोधनसहति नयाँ प्रक्रियामा अघि बढ्न, व्यवस्थापिका संसद्को बैठक तुरुन्त बोलाउन र राष्ट्रिय संयुक्त सरकार अविलम्ब गठन गर्न सम्बन्धित सबैलाई गम्भीर आव्हान गर्दछ।

८. यतिबेला जनताको जनजिवीकाको समस्या अत्यन्त गम्भीर एवम् संवेदनशील बनेको छ। महंगी भ्रष्टाचार तस्करी, कालोबजारी, बेरोजगारीको साथै नागरिकको जीउधनको असुरक्षा, दण्डहीनता, अराजकता, अपहरण हत्या विशेषत मधेशमा भइरहेको श्रृंखलाबद्ध हत्या एवम् बलात्कारका घटनाहरुले समाज र जनजीवन आक्रान्त छ। हाम्रो पार्टी यस प्रकारका स्थितिको अन्त्य गरी जनतालाई सुरक्षा र राहत प्रदान गर्न संबन्धितहरुसँग जोडदार माग गर्दछ।

९. हाम्रो पार्टी अन्मिनले आफुलाई दिइएको कार्यादेश अनुसार निर्वाह गरेको भूमिकालाई सकारात्मक ठहर गर्दै त्यसको हार्दिक स्रहाना गर्दछ। एकीकृत नेकपा(माओवादी) नेपालको शान्ति प्रक्रियालाई सफल पार्ने सम्बन्धमा संयुक्त राष्टसंघ, अन्मिन लगायत सबै अन्तराष्ट्रिय मित्रहरुबाट गतकालमा झैं निरन्तर सकारात्मक एवम् सहयोगी भूमिकाको लागि अनुरोध गर्दछ।

१०. नेपाल जलश्रोतको धनी देश हो, जलश्रोतको बहुआयामिक उपयोग नेपालको विकासको आधार हो। यो नेपालको अकुण्ठित श्रोत हो। तर विगतदेखिका जलश्रोत उपयोगमा भए गरेका कयौं असमान सम्झौताले नेपालका प्राकृतिक श्रोत र राष्ट्रिय सार्वभौमिकतामा समेत आँच आउने काम भएको छ। देशलाई औद्योगिक करण गर्ने, शिक्षा स्वास्थ्य, पर्यटन, यातायात, आमोदप्रमोद, सिंचाई, सरसफाई, खानेपानी र घरेलु प्रयोग आदिमा उर्जा र पानीको प्रयोगका लागि पूर्वाधारको निर्माण गरी राष्ट्रिय प्रयोजनको प्राथमिकतामा विद्युत उत्पादन तथा पानीको उपयोग गर्न विद्युत उत्पादन नीति बन्नु पर्दछ र राष्ट्रिय हीत विरुद्धका सबै सम्झौताहरु खारेज गरी नयाँ ढंगले जल उपयोगका नीति बन्नु पर्दछ।

११. एकीकृत नेकपा(माओवादी) इराक तथा अफगानिस्थान लगायत दुनियाका विभिन्न भागहरुमा विभिन्न रुपबाट भइरहेका साम्राज्यवादी आक्रमण र हस्तक्षेपका घटनाको तीव्र भर्त्सना गर्दछ। ती देशहरुका साथै विश्वमा चलिरहेका तमाम् न्यायपूर्ण संघर्षहरुप्रति दृढ ऐक्यबद्धताका साथ सर्मथन गर्द छ।

१२. भारतमा ग्रीनहन्ट अपरेशनका नाममा भारतीय जनतामाथि भइरहेको दमनको हामी भर्त्सना गर्दछौं र शान्ति पूर्ण ढंगले समस्याको समाधान गर्न आग्रह गर्दछौं। यस सन्दर्भमा वार्ताका निम्ति भाकपा(माओवादी) को तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने भाकपा(माओवादी)का बरिष्ट नेता कमरेड आजादको अनैतिक एवम् कायरतापूर्ण ढंगले गरिएको हत्याको हाम्रो पार्टी घोर भर्त्सना गर्दछ र उहाँप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछ।

१३. जनयुद्धकालमा लगाइएका मुद्दाहरुलाई खारेज गर्ने सम्झौताका विपरित केही समययता त्यस बेलाका मुद्दाहरु व्यूँताउने, हाम्रो पार्टीका नेता कार्यकर्ताहरुलाई गिरफ्तार गर्ने एवम् जेल हाल्ने, थप झुटा मुद्दाहरु लगाउने कामलाई तीव्र रुपमा अघि बढाइएको छ। हाम्रो पार्टी यस प्रकारको कार्य तत्काल बन्द गर्न, जनयुद्ध कालका मुद्दाहरु लगायत सबै झुटा मुद्दाहरु खारेज गर्न जोडदार माग गर्दछ। अन्यथा त्यसका विरुद्ध कडा प्रतिबाद गरिने चेतावनी दिन्छ।

१४. हाम्रो पार्टी सम्पूर्ण वेपत्ता नागरिकहरुको स्थिति तत्काल सार्वजनिक गरियोस् भनी जोडदार माग गर्दछ।

मितिः २०६७ मंसीर ११।

(एकीकृत नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)को केन्द्रीय समितिको छैटौं विस्तारित बैठकद्वारा पारित समसामयिक प्रस्तावहरुः जस्ताको तस्तै)

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्मः १९८९/०३/१७

स्वर्गारोहणः २०६७/०८/०९

स्व.चेतमाया सापकोटा

महाद शहिद नविन कुमार सापकोटाकी ममतामयी माता चेतमाया सापकोटाको असामयिक निधन भएकोमा उहाँप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछौं। साथै शोक सन्तप्त परिवारजनप्रति हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं।

दिननाथ गौतम 'प्रयास' (इञ्चार्ज)

गंगाबहादुर तामाङ 'बमध्वज' (सेक्रेटरी)

मिना तामाङ 'रञ्जिता' (सह–इञ्चार्ज)

एकीकृत नेकपा(माओवादी),काभ्रे जिल्ला संगठन समिति परिवार

विष्णुप्रसाद चौलागाईं (अध्यक्ष) एवं

अखिल नेपाल शिक्षक संगठन, जिल्ला समिति परिवार, काभ्रे

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्मः १९८९/०३/१७

स्वर्गारोहणः २०६७/०८/०९

स्व.चेतमाया सापकोटा

यस श्री शान्तिनिकेतन माविका प्र.अ. गणेशप्रसाद सापकोटाकी ममतामयी माता चेतमाया सापकोटाको असामयिक निधन भएकोमा मृतक प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोक सन्तप्त परिवारजनप्रति हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं

शन्तबहादुर तामाङ (सेक्रेटरी)

एकीकृत नेकपा(माओवादी) रयाले गाउँ कमिटि परिवार काभ्रे

साथीहरुः

लोकनाथ सापकोटा, हरिप्रसाद सापकोटा, लक्ष्मीनारायण सापकोटा, वलराम तामाङ, कालीक प्रसाद सापकोटा, राजन दाहाल, ध्रुवप्रसाद सापकोटा, मदन श्रेष्ठ, रमेशप्रसाद सापकोटा।

क्रियाशिल...

पत्रकारहरुले आफुहरुको माग जिल्ला शाखाबाट पूरा नगराएमा महासंघको केन्द्रीय कार्यालयमा अनसन बस्ने समेत जनाएका छन्।

महासंघका केही ब्यक्तिहरुको मनोमानीपूर्ण निर्णयका कारण क्रियाशील पत्रकारहरु पछाडि परेको उनीहरुको ठम्याई छ। महसंघले यसरी भेदभावपूर्ण तरिकाले गरेको निर्णयमा पत्रकारहरुको संघ संगठनको समेत ध्यानाकर्षण भएको जनाएको छ। जिल्लामा रहेर क्रियाशिल रहेका पत्रकारले नै सदस्यता नपाएपछि उनीहरुको मागलाई सम्बोधन गर्न उक्त संगठनहरुले महासंघलाई ध्यानाकर्षण गराएको छ।

महासंघले पत्रकारहरलाई सदस्यता दिन केन्द्रमा सिफरीस पठाउनु अगाडि कसैलाई पनि थाहा नदिई आफुखुशी निर्णय गर्नुमा शाखाको ठुलो गल्ती थियो। यति मात्रै होईन यस अघिपनि महासंघले छानविन गर्नका लागि गठित समितिमा विवाद भएपछि भित्रभित्रै मिलाउन खोजेर यसरी भेलभावपूर्ण निर्णय गरेको उनीहरको ठहर छ।

सरकारी...

वडाहरुमा रहेका सरकारी कार्यालयहरु जस्तै विद्यालय, स्वास्थ्यचौकी, गाविसको कार्यालय, सहकारी संस्था लगायत सरकारी जागिरे कर्मचारीहरुको घर गोठमा त झनै मुख्या लाईनबाट नै नाङ्गो तारमा हुक लगाएर विद्युत चोरी गरेको जो कोहीले देख्न सक्दछ। तर यसप्रति कसैको पनि ध्यान गएको देखिदैन। जीविकोपार्जनका लागि ज्याला मजदुरी गर्ने गरिवको झुपडीमा मिटरबक्स र यससंगै मिटर रिडरले देखाएको विल भने धैँसो लागेको अवस्थामा झुण्डीएको देख्न सकिन्छ। एकातिर दिन प्रतिदिन बढ्दै गएको लोडसेडिङको समस्या अर्कोतिर तिब रुपमा चोरी भईरहेको विद्युतको रोकथाममा प्राधिकरणले देखाएको उदासिनता।

यसो हुनुमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणको कर्मचारीहरुको ठुलो कमजोरी रहेको जो कोहीलाई पनि बुझ्न गाह्रो नपर्ला। त्यसो त यस्ता क्रियाकलापहरु च्याम्राङबेशीमा मात्र नभएर देशैभरिका सबै क्षेत्रमा रहेको पाइन्छ। यसरी गलत क्रियाकलापमा संलग्न रहेका कर्मचारी लगायत नेपाल सकारको मातहतमा रहि तलब भत्ता बुझेर राष्ट्रलाई नै खोक्रो बनाउन खोज्नेहरुमाथि कडा भन्दा कडा कारबाहि गर्ने कानुन बनाउन नसक्ने नेपाल सरकार नेपाल विद्युत प्राधिकरणले विद्युत महशुल तिर्न नसक्ने श्रमजीवी तथा निम्न आयस्तर भएकाहरुलाई विद्युतिय सुविधाबाट बञ्चित गर्नुको औचित्य के हुन सक्छ? यसतर्फ नेपाल विद्युत प्राधिकरणको ध्यान आकृष्ट हुन जरुरी देखिन्छ।

पवित्रको आँखा शिविर सम्पन्न

आँपघारी (सिन्धुली)/विभिन्न सामाजिक कार्यमा सक्रिया हुँदै आएको श्री पवित्र मिलन समाज मेच्छे-७, काभ्रेको आयोजनामा गत मंसिर ९ गते दुम्जा गाविस वडा नं. ५ स्थित आँपघारीमा एक दिने आँखा शिविर कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।

तिलगंगा आँखा अस्पतालको सहयोगमा भएको उक्त आँखा शिविरमा १ सय ८० जना विरामीहरुले आँखा जचाएका थिए। साथै २३ जना आँखाका रोगीहरुको आँखाको अप्रेशन गरेका थिए। अप्रेशन काठमाडौं स्थित बौद्ध फुलबारी गुम्बामा भएको थियो। यस आँखा शिविरबाट काभ्रे, सिन्धुली, रामेछापका ग्रामीण क्षेत्रका आँखा रोगीहरुले प्रत्यक्ष लाभ लिएको संस्थाका महासचिव रंगवीर दोङले बताउनुभयो। भविष्यमा पनि यस्तो कार्यलाई निरन्तरता दिने दोङको भनाई छ।

मानव अधिकार सम्बन्धि अन्तर्क्रिया

बनेपा/मानवअधिकार, लोकतन्त्र र शान्तिका लागि स्थानिय पहल परियोजना काभ्रेले गत मङसिर १० गते देखि १४ गते सम्म ५ दिने अन्तरक्रिया कार्यक्रम परिवार नियोजन सभा कक्षमा सम्पन्न भएको छ।

सशस्त्र द्धन्दले महिलाहरुमा पारेको असर विषयक पाँच दिने अन्तरक्रिया कार्यक्रममा राज्य तथा विद्रोही पक्षबाट ३० जना द्धन्द पिडितहरुले भाग लिएको सो अन्तरक्रिया कार्यक्रमका प्रशिक्षक तथा ईन्सेक काभ्रेका प्रतिनिधि भोजराज तिमल्सिनाले बताए।

पाँच दिन सम्म सञ्चालित उक्त अन्तरक्रिया कार्यक्रममा मानवअधिकार रक्षक प्रेम कुमारी पौडेल, निर्मला काफ्ले, कृष्ण गौतम र पेशल ढकालले प्रशिक्षण दिनु भएको कार्यक्रम मानव अधिकार, लोकतन्त्र सामबेशीकरणकोष (आर . डि. एफ) को सहयोगमा अनौपचारीक सेवा केन्द्र (ईन्सेक) ले सो कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो।

ढुंखर्कमा नेतृत्व विकास तालिम सम्पन्न

ढुंखर्क/सामूदायिक वन उपभोक्ता महासंघ नेपाल ढुंखर्कको आयोजनामा गत मंसिर ३, ४ र ५ गते ढुंखर्क गाविसको भवनमा नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम सम्पन्न भयो।

आयोजित उक्त तालिममा ढुंखर्क गाउँ महासंघ भित्र पर्ने १५ वटा सामूदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुको ७५ जनाको सहभागिता आयोजकले जनाएका छन।

नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिममा समूदायिक वन उपभोक्ता महासंघ नेपालका तेज बहादुर के.सी, विनोद सापकोटा, शान्ता न्यौपानेले तालिमका सहभागिहरुलाई प्रशिक्षण दिनु भएको थियो। प्रशिक्षण कार्यक्रम सामूदायिक वन उपभोक्ता महासंघ नेपाल ढुंखर्क गाउँ महासंघका अध्यक्ष भीम बहादुर लामाको अध्यक्षतामा र सचिव गोपाल प्रसाद तिमल्सिनाले सञ्चालन गर्नु भएको थियो।

देउपुर कृषि सहकारीको साधारण सभा

देउपुर/देउपुर सामुदायिक कृषि सहकारी संस्था लि. को प्रथम साधारण सभा शनिवार सम्पन्न भएको छ। सभाले आ.ब. ०६६/०६७ सालको लेखा परीक्षणलाई अनुमोदन गरेको छ। संस्थाका सचिव हेमराज चौंलागाईले पेश गर्नुभएको प्रगती प्रतिवेदनलाई सभाले अनुमोदन गरेका थियो। सो सभामा कोषाध्यक्ष यदुनाथ गौतमले आर्थिक प्रतिवेदन पेश गर्नुभएको थियो।

साधारणसभाले सर्वसम्मत रुपमा यदुनाथ गौतमको अध्यक्षता नयाँ कार्यसमिति समेत चयन गरेको छ। जसको उपाध्यक्षमा निलकण्ठ दुलाल, सचिवमा विनय गौतम, कोषाध्यक्षमा कालीप्रसाद डोटेल, सदस्यहरुमा कमल प्रसाद दुलाल, रणबहादुर सार्की, देवी बहादुर लामीछाने, शर्मीला गौतम, भरत ढकाल, इन्द्र बहादुर श्रेष्ठलाई चयन गरेको छ। एक सदस्य आगामी पहिलो बैठकले चयन गर्ने सस्थाका अध्यक्ष यदुनाथ गौतमले बताउनु भयो।

पार्वती बहुमुखी क्याम्पस स्थापना हुने

ढुंखर्क/श्री पार्वती उमावि ढुंखर्कमा पार्वती बहुमुखी क्याम्पस स्थपना गर्न स्थानीय बुद्धिजीवि, समाजेसेवी, राजनीतिक पार्टीका प्रतिनिधिहरु, शिक्षाप्रेमी तथा विद्यार्थीहरुबीचमा गत मंसिर ११ गते भेला सम्पन्न भएको छ।

भेलामा बुद्धिजीवि तथा समाजसेवी तेजबहादुर केसी, कमल प्रसाद तिमल्सिना, वेदप्रसाद तिमल्सिना, ईन्द्रबहादुर तिमल्सिना, प्रेमबहादुर तिमल्सिना र कृष्णबहादुर विश्वकर्मा लगायतका व्यक्तिहरुले बहुमुखी क्याम्पस सञ्चालन गर्दा प्राविधिक, वैज्ञानीक गुणात्मक तथा शीपमुलक शिक्षाको बारेमा छलफल भएको थियो।

सो भेलाले क्याम्पस सञ्चालन गर्न बनेको विधान पारित गरेको थियो। साथै क्याम्पस सञ्चालन गर्न भगवान घिमिरेको अध्यक्षतामा ७ सदस्यीय तदर्थ समिति समेत गठन गरेको छ। जस्मा सचिव विद्यालयका प्राचार्य गोविन्द प्रसाद शर्मा, सदस्यहरुमा क्रमशः रोशन तिमल्सिना, कमलप्रसाद तिमल्सिना, ईन्द्रबहादुर तिमल्सिना, प्रेमबहादुर तिमल्सिना र ओमप्रसाद तिमल्सिना चयन भएको छ। क्याम्पस यसै शैक्षिकसत्र देखि सञ्चालन गर्ने समेत निर्णय गरेको छ।

पानी उमालेर मात्र पिउने गारौं।
सूर्ती जन्य तथा मादक पदार्थको सेवान गर्ने बानी आजै देखि त्यागौं।

फूलबारी

मगर ढूट पाईङ-१ (मगर भाषा सिकौं ।)

मगर जाटीओ मोईढूट मगर ढूट आले। जाटीओ चीन्डीचओ अघेरा ढरान डेच ढूट आले। लोहो मोईढूट म्ह्याकी माछान्ले। छीन पीहीन पट्टन मगरकोए मगर ढूट म्ह्याकार नूङ्मने। अनाएसई चेचेस मगर कोए मोईढूट ङाका डेनाङ डनी छ्यासमीस ढूट ङाक्ले। ईसे मगर ढूट्ओ बीडम्वना आले। जीजीऊ बजेऊ लकीङ ङाक्च मगर ढूट चाहा राहार ङाकी ह्वार्च वूढावूढी कोए डनी ङाक्च लाफा माछानर कारामसेले डेले। आब मगर ढूट ङाक्च भर्मी डूप्की पश्चीम बाह्र मगरँत पट्टी नूङ्की पर्च बेला छाना। काभ्रेपलाञ्चोक जोङाङ ङूच मगर गूयाङ मगर ढूट म्हाट्की छानमने। ईसे जोङाङ पट्टन मगरकोओ ढूट पट्टी हेका ड झेराक टठा रीनाक छान्की पर्या। पढेस्च मगर कोए मगर ढूट्ओ ल्होङाङ रीक्मा क्योट्की परले। मोइढूटकी म्हाट्की डेच लोहो मोइकी म्हाट्की झीरीक छान्ले। होटवाटाई लोहो मोईढूटकी म्हाटार लोहो मगर इतिहास म्हाट्की माछान्ले। मगर ढूट पट्टी हेका जाटार ङाक्की जूंकूट जाट्खोस डीयार **'जनप्रतिरोध साप्ताहिक'** लकीङ मगर मेठोरलोक छ्यूकाक्च जाट्की ठालमने। पढेस्की आछानेई।

–भाषाविद् विजय सिजाली मगर

मेठोरलोक

वापा-शिक्षक
मापा-शिक्षिका
जूंकूट्-प्रयास
ढरान-आधार
खोट-चिन्ह
ढूट-भाषा
ढलीङ-धेरै
मूरुङ-सम्पति
सीपाल-विद्यालय
अघेरा-पहिलो
पोस्टक-किताब
हेका-याद
चेचेस-अलिअलि
लाम-बाटो
भर्मी-मान्छे

विद्यार्थीहरू...

वर्ष अघि देखि काठको मूढा बोक्ने काम गर्दै आएकी छिन । उनी साउनको झरी मौसम होस या चैत बैशाखको चर्को घाम अनि कातिक मंसिरको कठ्याङग्रीदो ठण्डीमा पनि काठको मूढा बोक्ने काम गरेता पनि उसको परिवारमा बिहान बेलुका छाक टार्न धौ-धौ छ उनी र उनको परिवारलाई ।

यी महिलाले विगत ३/४ वर्ष अघि देखि यस्तो काम गर्दै आईरहेको उनी बताउँछिन । राधिकाले यो काम गरेको वर्षौ वर्ष बितिसक्यो तर पनि अहिलेसम्म उनको जीवन शैली भने जस्ताको तस्तै देखिन्छ । यो काम गर्दै आउनुमा बाध्यता बाहेक केही नभएको राधिका बताउछिन । उनले जिवनमा काठको मूढा बोक्ने काम मात्र गरेन्न जीवन जिउनको लागि कामीडाँडाबाट दैनिक खोपासी सम्म दूधको क्यान बोक्ने र फर्कने बेलामा पसलको सामान ओसार पसार गर्ने काम समेत गरेको बताइन् । उनी मात्रै होईन आफ्नो सन्तानको भविष्य निर्माण गर्न र जिविकोपार्जन गर्न श्रीमान राजन बुढाथोकीले पनि काठको मूढा बोक्ने र दूधको क्यान बोक्ने काम गरि संघर्ष गरेको उनका भनाई रहेको छ । उनी मात्रै होईन काठको मूढा बोक्ने काम सोही गाविस-५, गोलेटोलका विरबहादुर गोले र श्रीमती सुन्तली गोले, ४ वडा नं मानेचउरका बुद्धिलाल ब्लोन, वडा नं. ५ वाईबाडाँडाकी हिरा मायाँ तामाङ , सिता मायाँ वाईबा र डाँडापारि क्षेत्रमा पर्ने फलामेटार -५ , फलाटेका २४ वर्षिय कान्छा तामाङले पनि काठको मूढा बोक्ने काम गरि आफ्नो घरायसी समास्य टर्ने गरेको बताए ।

गाउँ घरमा रोजगारी नपाएर बेरोगार भएकाले काठको मूढा बोक्दै आएको पासैले छोरा छोरीलाई पढाउने र आफनो गर्जो टार्ने भएकोले यसरी काठको मूढा बोक्ने काम भएपनि गरेको उनिहरुको भनाई छ । कपेर निमावि कामीडाँडा र आत्मा विकास माध्यामिक विद्यालय च्याल्टीमा अध्ययन गर्ने बालबालिकाहरु पनि यसरी पढाई खर्च जुटाउन लाग्नु परेपछि गुणस्तरीय शिक्षाको भाषा बोल्दै आएको शिक्षामन्त्रालय लगायत शिक्षा सँग सम्बन्धित संघ सस्थाहरुले लगानी गर्ने गरेको अथाह रकमको उपयोग कसले अनि कुन वर्गका बालबालिकाहरुले गर्न पाएका छन ? त्यस समूदायमा बसोबास गर्नेहरुका लागि यो प्रश्न जटिन बन्न पुगेको छ । सरोकारवाला व्यक्तीहरु तालिम तथा सेमिनारहरुमा शिक्षा बालबालीहरुको नैसर्गीक अधिकार हो भन्दै ढ्वाङ फुक्दै नथाकेका पाहुँचवाला व्यक्तित्वहरु तल्लो वर्गका स्कूले बालबालिकाहरुले नाकै मूनि गरेको त्यो श्रमको बारेमा कहिले ध्यान पुर्‍याउने हुन कुन्नि ?

जबसम्म समूदायमा रहेका श्रमजीवी परिवारको यथार्थता कुर्सीमा बस्दै तालिम, सेमिनारमा ठूला कुरा गर्दैमा नथाक्ने सरोकारवालाहरुको घैंटोमा घाम नलागेसम्म गाँस, बास , कपास, शिक्षा र स्वास्थ बालबालिकाहरुको नैर्सगिक अधिकार भन्ने नारा "पाकेको फल झर्ला र खाँउला " भन्ने उखन सरह हुने त होईन ? यस क्षेत्रमा सम्बन्धित निकायको ध्यान जना जरुरी देखिन्छ ।

जिल्ला...

स्थानीय उपभोक्ताबाट ४ सय २१ घरधुरीबाट प्रति घरधुरी नगद ३ हजार पैसा तथा एक सय जनाका दरले गरेको श्रमदानबाट निर्माण कार्य सम्पन्न भई सकेको भएपनि हाल आएर गत फागुनबाट पूर्ण रुपमा आयोजना बन्द हुँदै आएको छ ।

सो आयोजनाका लागि गाविस र जिविसबाट समेत २०/२० प्रतिशत ब्यहोर्ने गरि सम्झौता भएको थियो । तर अहिले सामान्य तरिकाले काम सम्पन्न गरेर स्थानीयलाई छोडिदिएपछि सकेको केही महिना भित्रै बन्द भएपछि स्थानीय उपभोक्ताहरु आन्दोलित भएका थिए । उनीहरुले वातावरण तथा ग्रामीण उर्जा विकास शाखा कार्यालयका लापर्वाहीका कारण आयोजना बन्द भएको भन्दै यस प्रति आपति जनाउँदै आन्दोलनमा उत्रिएको थियो । उक्त आयोजना अन्तर्गत सो गाविसको ३, ४, ५, ६, ७ र ९ नम्वर वडाका वासीन्दाहरुले उपभोग गर्ने लक्ष्य थियो । योजना सम्झौतामा ४५ किलोवाट बत्ति बाल्न सकिने जनाएको भएपनि निर्माण कार्य सम्पन्न भएर जम्मा १५ किलोवाट मात्र विद्युत उत्पादन भएको थियो । पछि पटक-पटक सम्वन्धित कार्यालयमा अवस्थाको वारेमा जानकारी गराउँदा समेत वेवास्ता गरेको उनीहरुको भनाई छ । उनीहरुले सम्झौता अनुसारको बत्ति उत्पादन हुनुपर्ने, सहयोगी दाताहरुले सहयोग गरेको रकमको हिसाब किताव स्पष्ट देखाउनु पर्ने र जनताको श्रमको उचित मुल्याङ्कन गर्नुपर्ने लगायतका माग राख्दै आएको छ ।

खेताला..

आयो ? स्थानियहरुको प्रश्न रहेको छ ।

झैझगडाबाट उनको पूर्व विद्यालय च्याम्राबेशीको भैरव प्रा.विका अभिभावकहरु त आजित नै भएका थिए । यति मात्रै नभएर कुनिखर्कको ज्ञान ज्योति प्राविमा पनि यस्तै व्यवहार गरेपछि कुनेखर्क तथा ढुंखर्कबासीहरु पनि आजित भएका छन ।

त्यसो त तिमल्सिनाको यस्तो व्यवहारले सोही विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुको भविष्यले कस्तो मोड लेला त यसमा सम्बन्धित निकायले बेलैमा ध्यान नदिए यस्ता क्रियाकलाप तिव्र रुपमा फस्टाउन सक्छन् होइन र ? कि कसो त ।

...र अन्तमा

–दिल लामा

खाँडीमा विना गल्ती नै सजाय भोग्न विवस छन् नेपालीहरु

नेपाल जलस्रोतको दोस्रो धनी देश हो । जसलाई ब्राजिल पछिको नं १ भनेर चिनिन्छ । तर बिग्रदो राजनीतिक स्थितिको कारण नेपालमा दिन प्रतिदिन गरिबी र बेरोजगारी बढिरहेका छन् । बेरोजगारिकै कारण केहि युवाहरु अपराधिक घटनामा लाग्न बाध्य छन् भने कतिपय युवाहरु विदेशिएर सस्तो मुल्यमा आफ्नो श्रम बेचिरहन विवश छन् । अधिकांश युवाहरु खाडी मुलुकमै श्रम गरिरहेका छन् । तर श्रमको उचित मुल्य भने एकदमै कम नेपालीले मात्रै पाएका छन् । ९५ प्रतिशत कामदारले भने आफ्नो श्रमको उचित मुल्य त पाएनन् पाएनन् अर्को तिर विभिन्न बाहनामा जरिवाना भनेर न्युनतम् तलबमा पनि उल्टै कम्पनिले कटौति गरिरहेका छन् । उदाहरणको लागि कतारलाई नै लिऊँ, जस्तैः- द्यगषमिष्लन ऋयलकतचगअतष्यल कम्पनिहरुमा काम गर्ने नेपालीहरुलाई ८ घण्टा भनेर १० घण्टा काममा लगाउछन् त्यो पनि त्यस्तो गर्मी ठाउँमा पसिना काटेर । कहिले काहि विरामी परेर ड्युटी जान नसक्दा एक दिन गयलको ३ दिनको तलब कटाउछन् । त्यसैगरि त्चबलकउयचत कम्पनिहरुमा पनि नेपालीहरु पिडित छन् । जुन द्यगषमिष्लन ऋयलकतचगअतष्यल मा कार्यरत नेपालीहरुलाई भएको घटना त त्यसमा पनि दोहोरिरहेकै छन् । त्यो भन्दा थप झमेलाहरु पनि त्चबलक(उयचत कम्पनिमा कार्यरत विशेष गरि सवारी चालक नेपालीहरुले भोगिरहेका छन् । त्यो के हो भने जो उच्च ओहोदमा आफ्नो मान्छे हुने, यहाँको राष्ट्रिय धर्म संग आफ्नो धर्म मिल्ने, अन्न्य देशको कामदारले गरेको गल्तिहरु उल्टै नेपालीकै टाउकामा थुपार्ने गर्दछन् । जस्तैः- सवारी चलाउदा इखभच क्उभभम(ष्लन को जरिवाना, च्भम ीष्नजत ऋचयककष्लन को जरिवाना, गाडि ठोक्ने ब्अअष्मभलत गराउने आदीको जरिवाना एउटा व्यक्तिले गरेर अर्को सोझो नेपालीलाई तिराउने घटना बारम्बार दोहोरिरहन्छन् । यी समस्याहरु नेपालीमा बढि देखापर्नुको कारण एकातिर अधिकांश नेपालीहरुको धर्म यहाँको धर्म संग मेलखादैनन् । त्यो भए पछि नेपालीले संबन्धित ठाउँको सहयोग पाउँन गाऱ्हो हुदो रहेछ । अर्को कुरा केहि उच्च ओहोदमा रहेका नेपालीले तल्लो तहको कामदरहरुलाई सहयोग गर्नुको सट्टा आफ्नो जागिर बचाउना त्यहि आरोप दोहोऱ्याई दिन्छन् । या त मुखदशक भएर बस्छन् । बरु धर्म परिवर्तन गर्न तयार हुन्छन् । पिडितको पक्षमा बोल्न तयार हुदैनन् । यी सबै कारणहरुको मुख्यकारण गरिबी र बेरोजगारी नै हुन् ।

बिवस्तै बिवस्ताको बावजुत पनि खाडिमा बिना गल्ति नै सजाय भोग्न बिवस छन् नेपाली कामदारहरु । हुन त कुवेदमा डोल्मा शेर्पाले भोगेको सजायको तुलनामा कतारमा कार्यरत नेपालीले भोगेको सजाय कुनै ठूलो सजाय होईन तर अफ्नो घर परिवार जन्मभूमिलाई चटक्कै छाडेर दुईचार पैसा कमाऊँ, घर परिवारलाई पठाउँ भनेर देख्ने मिठो सपना चक्नाचुर हुदा कुन नेपालीको मन नदुख्ला र ?

दिल लामा - सिसाखानी- १, काभ्रे
हाल दोहा कतार

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

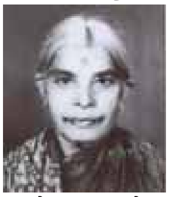

जन्मः १९८९/०३/१७

स्वर्गारोहणः २०६७/०८/०९

स्व.चेतमाया सापकोटा

हाम्रो आदर्णी गुरु गणेशप्रसाद सापकोटाकी ममतामयी माता तथा गुरुआमा विमला सापकोटाकी ममतामयी सासुआमा चेतमाया सापकोटाको असामयिक निधन भएकोप्रति गहिरो दुःख व्यक्त गर्दै मृतक प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु साथै शोक सन्तप्त परिवार जनप्रति हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछु ।

शारदा सापकोटा (सम्वाददाता)

hgk|t/fjw ;fKtflxs

सार्वजनिक नैतिकता र शिष्टचार विरुद्धका सामाग्रीहरु प्रसारण, प्रदर्शन, विक्रिवितरण गर्नु विद्युतिय कारोबार ऐन २०६३ बाट समेत अपराध ठहरिन्छ । त्यस्तो क्रियाकलापको कतै–कसैबाट भएमा रु. १ लाखसम्मको जरिवाना र ५ वर्षसम्मको कैद सजायँ हुन्छ । तसर्थ कही कतै त्यस्तो क्रियाकलाप भईरहेको थाहा भएमा देहाय ठेगानामा जानकारी गरौं, गराऔं ।

क) इमेल ठेगाना

1)siteinfo@nta.gov.np 2) info@nepalpolice.gov.np 3) info@moha.gov.np 4) moicgon@ntc.nep.np 5) apf.seurity division@gmail.com

ख) लिखित सुचना दिन चाहेमाः

१) गृहमन्त्रालय,शान्ति सुरक्षा शाखा २) सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय ३) नेपाल दूर सञ्चार प्राधिकरण ४) प्रहरी प्रधान कार्यालय

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

सम्पूर्ण सामान एकै थलोमा

dfFxf/lt kmlg{/ P08 8]sf/ tkfO{sf]zx/df ;DkO{3/fo;L tyf clkm;sf kmlg{/ ;fdfgx? rlfxPdf xfd|f]zf}?dnfO{;DemgXf];\.

प्रो. किरण शिल्पकार
प्रो् कृष्णप्रसाद शिल्पकार
माँ हारती फर्निचर एण्ड डेकोर
बनेपा-१०, काभ्रे, बनेपा बसपार्क
सम्पर्कः ९८५१०८१९०४/९८४१९६४७५६

हामीलाई सम्झनुहोस् !

ljleGg lsl;dsf ;6L{–;l6{sf] nflu u]; 6]h/L{ xf;pnf0{ ;DemgXf];\. ;fy}xfdL tkfO{sf];]jfdf ;w}{tTk/ 5f}+

प्रो. विजय सुचिकार
ग्रेस टेलरिङ हाउस
(बनेपा नेपनिसंघ भवन अगाडी) मोबाइल-९८४१००७९०५

हरेक शुक्रबार, जनप्रतिरोधको बार खोजी-खोजी पढौं ।

तपाईलाई स्वागत छ !

;b} tkfO{sf];]jfdf k|ta4

यहाँ शान्त र मनोरम वाताबरणमा खाना, नास्ताको साथै बासको राम्रो व्यवस्था छ ।

प्रो. विकेश अधिकारी/मिलन गौतम
कोशीपारी माईला-साईला होटेल
बनेपा-१०, काभ्रे (ब्राइट डेभलपमेन्ट बैंक पछाडि)
सम्पर्कः ९७४१२०८९५२/९७२११४३२७८

मयूर चलचित्र मन्दिर बनेपामा सगौरव प्रदर्शन भईरहेको छ नेपाली कथानक चलचित्र "हाँसिदेउन एक फेर" हेर्न नभुल्नु होला ।

hgk|t/fjw साप्ताहिक
www.kavrekoseli.com
मा हेर्न नभुल्नु होला ।

भर्ना खुल्यो ! भर्ना खुल्यो !!

सञ्जीवनी कलेज धुलिखेलमा

अनुभवी प्राध्यापकहरुबाट B.Ed. (शिक्षाशास्त्र) र B.B.S.(व्यवस्थापन) विषयमा अंग्रेजी र नेपाली दुवै माध्यममा प्रथम वर्षमा भर्ना खुल्यो । समयमा नै सम्पर्क राखी आफ्नो सिट सुरक्षित राखौं ।

सर्म्पक

;~hLjgL sn]h wlnv]h
फोन -०११-४९०४५३ /९८४१५१४६९३

घर बनाउनेलाई खुशीको खवर

nf]sn O{^f;f] bfddf rf0lgh O{^f;f]lkmG;L{df gofFOusf]gofFO{^f .

ईंट्टाको विशेषताहरु

१. हाइड्रलीक मेशीनबाट उत्पादन गरिएको हाइली कम्प्रेसीवल सिमेन्टको ईंट्टा ।
२. सिमेन्टको ईंट्टा एक प्रकारले ढुंगा जस्तै बलियो छ ।
३. लोकल ईंट्टाको साइजमा भन्दा ठूलो/आकर्षक ।
४. सवै ईंट्टा एकै किसीको विग्रेको टुटेको फुटेको नआउने ।
५. प्लस्टरीङ गरिरहनु नपर्ने /प्रयोग गर्न सजिलो, चारैतर्फ एकै किसिमको फिन्सीङ आउने,
६. चिसो नसर्ने ।
७ भूकम्प/आगो रोकथाम ध्यानमा राखेर तयार पारिएको ।

kgf}t a;kfs{;Dks{ (*$!@!#**@ (*$!$#*))#, (*$!$&$%$&